УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

МАТИ БОЖА МИЛОСТИВА

ЖОВТЕНЬ
2014
№ 10 (260)

10 ЗАПОВІДЕЙ БАТЬКАМ 17 стор.

СЛОВА ДО ВЛАДИ 21 стор.

АТЕЇСТ ПОЛЄВОЙ У ЧЕНСТОХОВІ 35 стор.

«Стережися слова,
кинутого в злості:
слово, хоч не брила,
та ламає кості».
Марія Браун-Галковська

«Тому, відкинувши всякий
бруд та останок злоби,
прийміть з покірністю
посаджене слово, що може
спасти ваші душі».
Якова 1:21

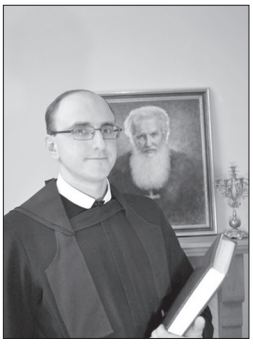

о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

ЛІКИ ДЛЯ СЕРЦЯ

Слава Ісусу Христу!

Дорогі читачі нашого «Місіонаря»!

Святий Григорій Богослов сказав: «Зараженій душі добре слово – ліки». Біль – це постійний товариш людини та супутник у її земному житті. Вже від самого народження, від першої зустрічі з цим світом ми терпимо біль, різного роду подразнення, відчуваємо неспокій, страх. Людина сама зазнає болю, – а біль наносить рани, – а тому не раз завдає болю й іншим. І тут важливу роль відіграє слово. Слово – унікальний Божий дар для людини, яка є образом і подобою Творця. Господь обдарував нас цією здатністю, щоб ми розуміли одне одного, щоб могли висловлювати свої почуття, вдячність, щоб могли спілкуватися зі своїм Творцем. Однак слово може бути також смертоносною зброєю, яка глибоко ранить і позбавляє життя.

Слова походять з серця – безодні людської душі. Саме там зароджуються різні помисли, бажання, ідеї. «З глибини серця уста промовляють», – повчає своїх невірних слухачів Христос, говорячи про несумісність добрих і злих плодів на одному дереві: «Виплекайте дерево добре, то й плід його добрий; а посадіть дерево погане, то й плід його поганий» (Мт. 12:33). В словах можна побачити людину зсередини. Часто слова відкривають глибинний внутрішній світ людини, яка зранена у своєму серці. Якщо серце її лихе, то й мова її не буде інакша. Слова зараженої гріхом людини будуть завдавати ран знову і знову, аж поки не виздоровіє серцем сама людина.

У місяць жовтень свята Церква заохочує нас вживати особливі ліки для зараженої болем людської душі – молитву на Вервиці. Через Вервицю людина зціляє себе та інших животворним словом молитви. Разом з Марією, серце якої прошив не один меч болю, за пророцтвом праведного Симеона, ми долаємо життєві труднощі, терпеливо зносимо свої хрести, скріплюємось у боротьбі зі злом, зростаємо в любові до Бога й ближніх, отримуємо духовне зцілення від своїх недуг. А Марія, Цариця Вервиці святої, нам обов'язково в цьому допоможе. ■

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД с. 7

ВЕЛИКОМУЧЕНИК АРТЕМІЙ с. 9

ЄВАНГЕЛЬСЬКІ РОЗДУМИ: НЕЗГАСНА ВІРА ЖІНКИ-ХАНААНЯНКИ с. 10

ЧОЛОВІКОЛЮБЕЦЬ І ЙОГО ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ: ПІДВАЛИНИ ЗАХІДНОГО ПОЧИТАННЯ ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ с. 13

ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ І СВЯТА ТЕРЕЗА ВІД ДИТЯТКА ІСУСА с. 15

10 ЗАПОВІДЕЙ БАТЬКАМ с. 17

МИЛОСТИНЯ У ЖИТТІ ХРИСТИЯНИНА с. 18

ЦАРИЦЯ КАРПАТ – ГОШІВСЬКА БОГОРОДИЦЯ с. 20

СЛОВА ДО ВЛАДИ с. 21

ТЕПЕР ПАПУ ОХОРОНЯЮТЬ РЕТЕЛЬНІШЕ с. 22

БЛАЖЕННА ДЖОВАННІНА ФРАНКІ – СВІДЧЕННЯ ЛЮБОВІ БОГА ДО ХВОРИХ с. 22

ПОМЕР ЗАТЯТИЙ ПРОТИВНИК КАТОЛИЦИЗМУ с. 22

У МАРІУПОЛІ ЗАМІСТЬ ЛЕНІНА ВСТАНОВИЛИ ВЕЛИКИЙ ХРЕСТ с. 23

КАТОЛИКИ ВИЙШЛИ НА ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗНЕСЕННЯ СТАТУЇ СВ. ФИЛИПА НЕРІ с. 23

КОЖЕН ДЕВ'ЯТИЙ НА ЗЕМЛІ СТРАЖДАЄ ВІД НЕДОЇДАННЯ с. 23

«VENITE ET VIDETE» – «ПРИЙДІТЬ І ПОДИВІТЬСЯ» с. 24

КОРНИЛО УСТИЯНОВИЧ – ВИДАТНА ПОСТАТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ с. 26

ДИСИДЕНТ ЙОСИП ТЕРЕЛЯ с. 30

АТЕЇСТ БОРІС ПОЛЄВОЙ У ЧЕНСТОХОВІ: З'ЯВА МАДОННИ с. 35

ШКІЛЬНІ ПРИГОДИ с. 38

АПОСТОЛЬСТВО ХВОРИХ: ЖОВТЕНЬ – МІСЯЦЬ ВЕРВИЦІ с. 43

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ ОТЦЯ РОМАНА ХАРКОВА! с. 47

ВІТАЄМО! ОТЦЯ РОМАНА УЛИЦЬКОГО с. 48

ПОДЯКА ЛИНЕ ДО НЕБЕС с. 48

КРОСВОРД с. 50

с. 30

МІСІОНАР

Головний редактор:
о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

Заступник Головного редактора
о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

Радакційна колегія:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературне редагування:
о. Віктор КВАСНІЙ, ЧСВВ

Коректура:
о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
«Місіонар», вул. Б. Хмельницького, 36,
м. Львів, 79019
тел/факс: 255-38-15
e-mail: misionar@ukr.net
Наш сайт: www.misionar.info

Підписано до друку 28.09.2014 Формат 70x100 1/16.
Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5000 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2014

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

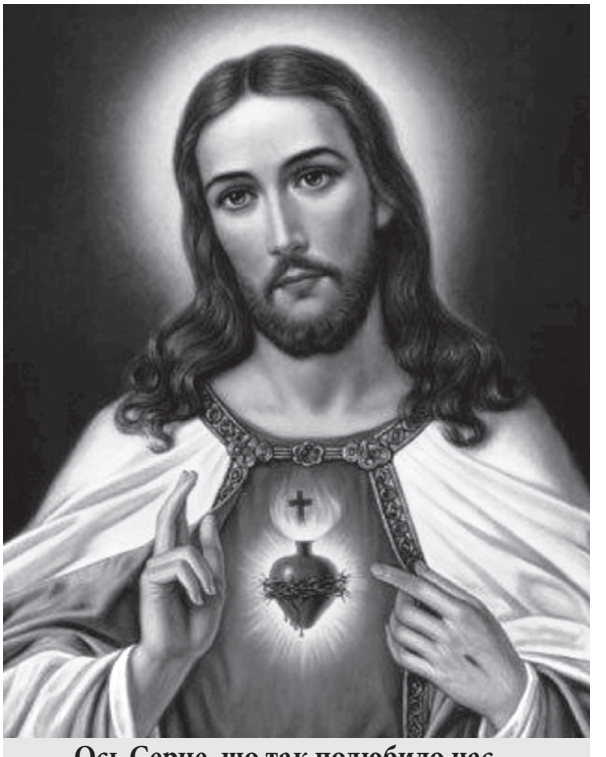

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ на жовтень

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб Господь дав мир регіонам, які найбільше страждають від насилля та воєн.

МІСІЙНИЙ: Щоб Всесвітній День місій дарував кожному віруючому запал і рішучість, щоб нести Євангеліє всьому світу.

МІСЦЕВИЙ: Щоб жителі всіх регіонів України прагнули осягнути мир у країні та остаточне взаємне примирення між людьми.

ПОКРОВИТЕЛЬ:
первомученица Текля, 7 жовтня

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ на листопад

(З благословення Святішого Отця)

Підготував о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

Загальний: Щоб особи, які страждають від самотності, пізнали близькість Бога й підтримку ближніх.

Ніщо не завдає людині стільки страждань, як самотність. Можна почуватися самотнім навіть серед людей, маючи багато грошей, владу, маєтки, будучи в шлюбі тощо. Інколи ми свідомо усамітнюємося, а деколи до цього призводять зовнішні обставини, як, наприклад, війна, яка забирає дорогу людину і надію… Із самотністю довелося зіткнутись й апостолові Павлу, коли він писав Друге послання до свого друга Тимотея. Силою обставин вже немічний на той час Павло опинився у в'язниці і, переживаючи самотність, благав Тимотея провідати його. За допомогою Святого Писання і повчань теолога Ріка Уоррена спробуємо допомогти тим, хто теж страждає на цей стан душі.

Є чотири причини самотності: зміни в житті, віддалення, протистояння і неприйняття. Коли ж Павло дожив до старості і знав, що йому залишились лічені дні, він був самотнім, у в'язниці. Страждаючи, Павло пише Тимотею: «Старайся прийти до мене якнайскоріше» (4:9). Він пише, що ніхто, крім Луки, його не провідує, адже всі його друзі залишились в іншій країні. Через це Павло, будучи дуже комунікабельною людиною, страждає від самотності віддалення. Маючи сьогодні мобільний зв'язок, нам важко це зрозуміти... Далі Павло каже: «Олександр-коваль накоїв мені силу лиха» (4:14). Іншими словами: «Мало того, що я старий і доживаю свою дні у в'язниці, то ще й комусь заважаю жити». Яке лихо накоїв Олександр Павлові, ми не знаємо. Може, він зневажив Павлове ім'я чи заплямував його репутацію. А може, він підбурював інших проти нього. Ми стикаємося з самотністю протистояння дуже рано. Найжорстокіші слова може почути дитина вже на дитячому майданчику, коли почує від друзів: «Ми більше з тобою не дружимо»… Четверта причина самотності є найсерйознішою, бо завдає найбільше болю. Вона полягає в неприйнятті, через яке ми відчуваємо себе зрадженим чи покинутою, саме тоді, коли потребуємо підтримки. Павло теж почував себе так, ніби всі покинули його напризволяще. Про це він зізнається на суді перед Нероном: «При першій моїй обороні нікого не було при мені, всі мене покинули!» (4:16). Його слова означали: «Коли я попав у біду, всі покинули мене. І на суді ніхто не прийшов заступитися за мене». І те, що ніхто не заступився за нього на суді, завдавало йому найбільше болю. Людині важко змиритися з тим, що її, як особу, відкидають. Саме тому розлучення є таким болісним, а Бог ненавидить подружню зраду. Зрада калічить чужі життя і примушує людину пройти через дуже болісний досвід. Бог говорить, що кожна людина має потребу бути прийнятою, і коли цією потребою нехтують, то це великий гріх.

Що радить Святе Писання для того, щоб подолати самотність? Щоб пережити важкі часи, Павло зробив чотири кроки, актуальні до сьогодні: **навчився заповнювати час, зменшувати втрати, розпізнати і співчувати**. Першим способом для подолання самотності є спротив спокусі бездіяльності. Часто самотні люди занедбують себе. Вони не харчуються нормально, не слідкують за собою і нехтують власними потребами. Але Павло сказав: «Принесіть моє пальто і книги – я зігріюся і буду займатися творчістю» (пор. 4:13). Таке рішення далося Павлові непросто, адже це означало змиритися з тим, що замість того, щоб іти і проповідувати, він сидітиме у в'язниці. Проте ми самі знаємо, яку користь це дало. Якби Павло хо-

див і проповідував, то ми б ніколи не отримали більшої частини Нового Завіту. Другий спосіб подолання самотності – це зменшити втрати. Хоча Павло мав багато часу у своєму розпорядженні, він не мав часу на образи. Він знав, що почуття образи робить людину ще самотнішою. Воно робить нас уїдливими, вічно невдоволеними, і тому відлякує людей. Павло хотів досягнути протилежного результату, тому замість того, щоб ображатися, він "вбив" свій час і зменшив втрати.

Наступним кроком для подолання самотності є розпізнавання Божої присутності. Павло сказав: «Проте, Господь став при мені й підкріпив мене, щоб проповідь здійснилася через мене та щоб усі погани її чули, а я визволився з левиної пащі» (4:17). Бог завжди поруч з нами, коли нам самотньо. Він сам про це сказав: «Не полишу вас сиротами; я прийду до вас» (Йо. 14:18); «Я тебе не зоставлю, я тебе не покину» (Євр. 13:5). Бог всюдисущий. Він постійно біля нас, і ми можемо розмовляти з Ним без упину. Тому молитва є фантастичним засобом від самотності. Поки ми молимося, відчуття самотності нам не загрожує. Так молився до Бога Давид: «Боже, я такий самотній! Цар Саул переслідує мене, і я зовсім один у печері. Але я повертаю свої думки до Тебе. Чи ж є місце, де Тебе немає? Коли я піду на небо, Ти там. Від Тебе нікуди не дінешся» (пор. Пс. 139:7-8). Давид розумів, що самотність є передвісником тісного спілкування з Богом. Тож не нарікаймо і не піддаваймося спокусі скласти руки. Зосередьмося на спілкуванні з Богом. Зробімо так, щоб наше усамітнення працювало на нас.

Четвертий спосіб подолати самотність – це чутливість до потреб інших людей. Замість того, щоб зациклюватися на собі, подумаймо про інших. Почнімо допомагати самотнім людям, як це робив Павло. Адже самовіддане служіння іншим було головною метою його життя. Як він сам сказав: «Проте, Господь став при мені й підкріпив мене, щоб проповідь здійснилася через мене та щоб усі погани її чули, а я визволився з левиної пащі» (II Тим 4:17). Павло був самотнім наприкінці свого життя, проте він ніколи не забував, що він прийшов на цей світ, щоб допомагати іншим.

Чим може зарадити Бог у нашій самотності? Що пропонує Він для того, щоб заповнити пустку? Найперше – своє розуміння. Син Божий знає, що означає бути самотнім, адже коли учні залишали Його в найважливіші моменти, коли Він молився в Гетсиманському саду або коли по Нього прийшли солдати. Коли ж Ісуса розіп'яли, то йому здавалося, що навіть Бог його покинув (Мр. 15:34). Ісус розуміє самотність. Він каже нам: «Я розумію, як ти себе почуваєш. Мені не все одно, і я хочу тобі допомогти». Дозвольмо Йому допомогти нам побороти свою самотність через молитву і ділення любов`ю з самотніми людьми. ■

Місійний: Щоб молоді семінаристи, ченці й черниці мали мудрість і добре підготовлених наставників.

Святе Писання нам каже, що народ дивувався навчанню Христа, бо Його слова мали владу. Павло каже дуже добре: «Про це ми й говоримо не мовою, якої нас навчила людська мудрість» (1 Кор. 2:13). Він проповідував не тому, що закінчив Латеранський або Григоріанський університет… Ні! Не завдяки людській мудрості! Але тому, що Його навчив Дух: Павло проповідував завдяки помазанню Духа, висловлюючи духовні речі духовними поняттями. Людина, яка покладається на власні сили, не у змозі зрозуміти справи Божого Духа, – каже Папа Франциск. Молоде покоління духовних осіб, яке навчається, і наставники, які провадять учнів, мають бути завжди відкриті на дію Святого Духа, вправлятися у чеснотах, підживлювати свою мудрість добрими світськими науками, іти в ногу з часом, допомагати тим, хто ще не пізнав Бога, тоді це буде конкретна відповідь на покликання і справжнє служіння, спрямоване на спасіння дітей Божих. ■

Місцевий: Щоб священики та інші духовні особи в Україні постійно поглиблювали свої знання і завдяки дії Святого Духа могли давати адекватну відповідь на виклики сучасного світу.

Відповідати на виклики сьогодення, бути правдивими пастирями, мати мислення Христа – це, на думку Папи Франциска, є істинною християнською ідентичністю. Християнська ідентичність, яка є ядром кожної охрещеної душі, означає не мати духа світу, його стилю мислення і судження. Можна володіти п'ятьма дипломами з теології, але не мати Святого Духа. Можна бути великим теологом, але не бути християнином, не маючи Божого Духа. Владу й ідентичність дає Святий Дух, помазання Святим Духом. Папа нагадує, що у біблійні часи люди не любили вчителів закону, проповідників, які розповідали про теологію, але робили це не від серця, не несли свободу. Вони, на думку Папи, були не здатні допомагати народу знайти власну ідентичність, бо не були помазані Святим Духом. Часто ми бачимо серед наших вірних простих бабусь, які заледве закінчили тільки початкову школу, але промовляють краще від теологів, тому що мають Христового Духа. Живучи у Царстві Божім, намагаймося бути щирими з Богом, з друзями, з собою, щоб дари Святого Духа були явними і щоб ми змогли зробити світ кращим, не загубленим, не фальшивим… ■

Покровитель на листопад:

великомученик Артемій

День в календарі: 2 листопада

Артемій був воєначальником за часів імператора Константина Великого та його сина Констанція. За військові успіхи був удостоєний посади намісника Єгипту. До правління Юліана Відступника викривав політику імператора в області відновлення язичництва. Коли в Антіохії Юліан катував християнських єпископів, Артемій, що був у місті, виступив проти імператора, за що був підданий тортурам і арешту. Після тривалих мук, що мали на меті отримати від Артемія відречення від Христа і визнання язичницьких богів, був обезголовлений.

Після страти тіло Артемія забрала антіохійська дияконіса Аріста і перевезла до Константинополя, де його поховали в храмі Івана Предтечі, що отримав потім другу назву в честь святого Артемія. Частка мощей святого Артемія у 1073 році була перевезена в Києво-Печерський монастир. ■

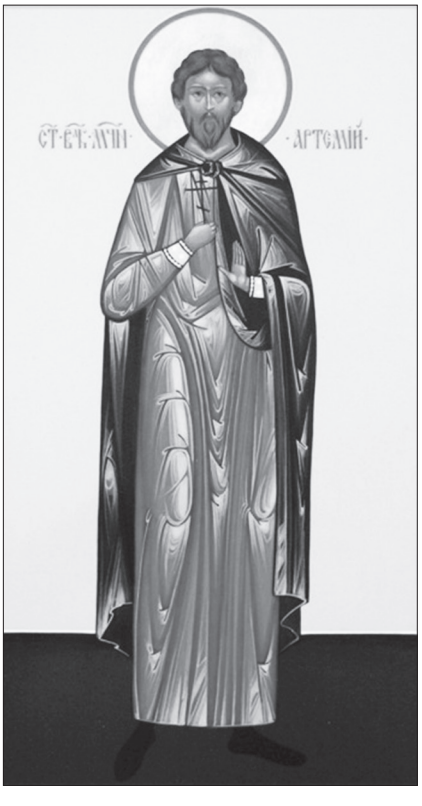

ЄВАНГЕЛЬСЬКІ РОЗДУМИ: НЕЗГАСНА ВІРА ЖІНКИ-ХАНААНЯНКИ

о. Йосафат ВОРОЦЯНКА, ЧСВВ

Ісус вийшов звідти й пішов в околиці тирську та сидонську. Коли це жінка-хананянка вийшла з цих околиць і почала кричати: "Змилуйся надо мною, Господи, Сину Давида! Біс мучить мою дочку страшенно". Він же не озвався до неї і словом. Тут приступили його учні й почали його просити: "Відпусти її, бо вона кричить за нами." А він у відповідь промовив: "Я посланий лише до загиблих овець дому Ізраїля." Та ж підійшла і, вклонившись йому в ноги, каже: "Господи, допоможи мені!" Він відповів їй: "Не личить брати хліб у дітей і кидати щенятам." А вона каже: "Так, Господи! Але й щенята їдять кришки, що падають зо столу в панів їхніх". Тоді відповів їй Ісус: "О жінко, велика твоя віра! Хай тобі буде, як бажаєш". І видужала її дочка від тієї години.
(Мт. 15:21-28)

1. «Змилуйся надо мною, Господи»

Коли людині буває дуже важко в житті, її турбують різноманітні хвороби, переживання, можливо, є труднощі в сім'ї, тоді вона під тягарем проблем голосить з глибини душі: «Змилуйся наді мною, Господи». Тепер, коли наша держава переживає складні часи загарбницької війни, вона з середини душі зове: «Змилуйся наді мною, Господи». Молоді жінки, матері, і напівсироти-діти, що сьогодні хоронять своїх чоловіків, батьків, синів, із заплаканими очима і зболілим серцем взивають: «Змилуйся над нами, Господи». Це «Змилуйся надо мною» є молитвою болю. Зболіле серце виголошує цю молитву до Бога.

Жінка-ханаанянка, бачачи страждання своєї дочки, з материнським болем просить Ісусового милосердя. Прохання про змилування, що лунає з її вуст – це покірна молитва. Вона молить Божого Сина про оздоровлення для власної дочки. Як і кожна мама, ханаанянка, любить свою дитину і бажає їй добра. Материнська любов, спонукає її благати в Ісуса зцілення. І хоча вона язичниця, іншої культури, все ж її надія живе у Христі.

Поганин може стати віруючим завдяки покорі. Жінка-ханаанаяка припала до Ісусових ніг. Власне, з цього можемо збагнути покору ханаанянки. Вона применшує себе, принижує своє еґо і в покорі звертається до Спасителя. Покора є певним шляхом до віри.

Існує велика різниця між язичництвом і вірою в Бога. Постава язичника:«нехай Бог зробить так, як я бажаю». У язичництві Бог стається засобом задоволення людських потреб. Неначе своєрідна чарівна паличка. Помахав, промовив якесь заклинання – і сталося чудо. Язичник мав би бути лише споживачем, а Бог – виробником усього необхідного. Дуже часто, християни займають таку поставу торгівлі з Богом: я помолився три дев'ятниці, і Він має негайно мені дати здоров'я. Бог не є для нас засобом вигоди. Людина віри займає іншу позицію – покори. Вона говорить Богові: «нехай буде воля Твоя». Віруюча людина упокорюється перед Богом і приймає все з Його святої десниці. Подібно як ханаанянка, віруючий припадає до ніг Спасителя і волає: «Змилуйся наді мною». Припадання до ніг має за ціль визнання величі і всемогутності Бога й покори перед Ним.

Тепер, коли ми занепокоєні всім, що відбувається у нашому суспільстві, приймімо поставу покори. Якщо на серці є смуток, а душу розриває біль, скажімо разом із ханаанянкою: «Змилуйся надо мною, Господи». Коли уважно роздумаємо над цим «Змилуйся», то побачимо, що жінка не відразу молиться за свою дитину. Перше вона молиться за себе, за своє зранене болем серце, а вже потім говорить про дівчинку. Так і ми, молімося за наші розбиті серця. Молімося про наші зранення, кривди. Щоб ми не замикалися самі у собі. Щоб наш погляд не був зосередженим лише на кривді. Але щоб ми могли зрозуміти і відчути волю Божу й прийняти її в дусі покори.

2. Наполегливість у молитві.

Коли жінка у сльозах волала про милосердя, Господь «не озвався до неї й словом» (Мт. 15:23). Ісус вдає, ніби не чує її волання. Пройшовши повз неї, навіть не звернув на неї уваги. З людської точки зору, це дуже не ввічливо. Ми б навіть сказали, що це хамство. Жінка у розпачі, благає про милосердя, а Ісус ігнорує її. Однак вона не розчаровується, не перестає волати про допомогу, її голос не стихає, а навпаки стає ще сильнішим. Вона продовжує благати з усієї сили.

Тепер роздумаймо, а якими ми є у молитві? Коли ми молимося до Ісуса чи Марії, як на довго нас вистачає? Просимо день, два, тиждень а потім опускаємо руки: «Ісус мене не чує». Все, я вже втомився просити. Вже з мене досить. Тепер треба шукати якихось інших засобів: можливо, ворожка мені допоможе; а може, звернуся до якогось екстрасенса; піду до бабки на віск, вона точно дасть раду з моїми проблемами.

Ми дуже швидко знеохочуємося до добрих діл. Наприклад, до витривалості в молитві. Розчарування – це один із засобів лукавого, щоби відвести людину від Бога. Роби, що хочеш, іди, куди бажаєш, але не молися, тебе все одно Господь не почує. Нам необхідно боротися із знеохоченням. Коли приходить спокуса залишити молитву, тоді навпаки ми маємо ще більше практикувати її, ще більше молитися.

Молитва – це розмова душі з Богом. Створіння поєднується зі своїм Творцем у молитві. В молитві ми розмовляємо із нашим Батьком, прославляємо Його. Ми дякуємо Йому за те, що нас створив, дякуємо за те,

що постійно перебуває між нами і обдаровує всіма необхідними ласками. Також ми перепрошуємо предоброго Бога за всі свої гріхи, слабкості, недосконалості. Ну і, звичайно ж, ми знову звертаємося до Всемогутнього й просимо про нові ласки.

Тому не маємо права розчаровуватись, якщо наша молитва не буде відразу вислуханою. Треба бути наполегливими, подібно як ханаанянка. Не зневірюватися відразу, якщо я помолився Дев'ятницю до Божого Милосердя і нічого не змінилося. Але і далі волати з усього серця, з усієї душі до милосердного Серця Господнього. Будьмо твердо переконані в тому, що Він чує нас.

3. Віра.

Хоча жінка була язичниця, але завдяки своїй вірі й наполегливості отримала те, що просила. Віра – це дуже вагома складова у молитві. Найважливішим в молитві є віра. Для того, щоб отримати бажане, про що молимося, необхідною є віра, віра в те, що ми дійсно отримаємо те, про що благаємо. Нам необхідно вірити. Найперше вірити у Божу всемогутність, що Бог може нам дати те, чого прагнемо. Наступним буде вірити, що Господь дійсно зробить це. Він зробить для мене те, про що благаю Його. Він дасть те, про що прошу.

Майже кожного разу, коли Ісус робив чуда, Він запитував: «Чи віриш у те, що я можу це зробити?». Запитаймо себе: «Чи ми віримо в те, що Господь зробить це чудо?» Вірити означає бути готовим і робити так, ніби воно вже здійснилося.

В одному оповіданні говориться про те, що мешканці села важко переживали посуху. Тижнями, місяцями не падав дощ. Земля висохла й почав сохнути урожай. Сільський священик організував спеціальні молитви, де випрошували ласки дощу. У визначений час церква наповнилася людьми. Багато з них принесли із собою молитовники, вервиці, Біблії. Однак увагу священика привернула маленька дівчинка що стояла спереду. В руках у дівчинки була червона парасолька. Молитися – це просити дощу, вірити – принести парасольку. Чи ми віримо так, як ця маленька дівчинка?

Ісус Христос ставить нам за приклад віру ханаанянки: «О жінко, велика твоя віра! Хай тобі буде, як бажаєш» (Мт. 15:28). Ця велика віра проявилася у її непоступливості. Десь внутрішньо, глибоко в серці, можливо, вона відчувала, що завдяки силі Месії її дочка буде здоровою. Вона вірила у зціляючу силу Христа. Її благання були поєднані з вірою, і Господь не посоромив її віри.

Сьогоднішній важкий час для нашої країни, коли повсюдно з усіх її куточків чути стогін і плач, є випробуванням для нашої віри, віри у молитві. Можливо, Господь хоче випробувати нас, як випробовував жінку-ханаанянку. Чи в такий важкий для нас час ми будемо вірні Йому? Чи посеред болю, сліз, терпіння ми не перестанемо благати «Змилуйся над нами, Господи»? Чи ми віримо в те, що змилування прийде. Нині, як ніколи в житті, маємо просити, благати, волати з усього серця. Наш голос не має стихати, навпаки – чимраз дужчати. Просімо за нашу державу, просімо за народ, просімо за усіх синів і дочок нашої України. ■

МОЛІМОСЯ: «Ісус Христе, Сину Божий і Сину Марії! Твоє Серце завжди палає любов'ю до людей. Твоє милосердя немає границь. Ще перш ніж почали просити Тебе, вже наперед знаєш, чого нам потрібно. Однак хочеш, щоб ми просили. Прости нам нашу маловірність і слабкість. Споглянь на наші сльози, на наш біль. Подивись на наш народ, якого переслідує ворог душ і тіл. Утри сльози, потіш тих, хто втратив найближчих людей, заопікуйся сиротами і вдовами. Зціли всіх покалічених. Дай добру долю для нашого народу. Змилуйся над нами. Амінь». ■

ЧОЛОВІКОЛЮБЕЦЬ І ЙОГО ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ:
Підвалини західного почитання Пресвятого Серця
(продовження)

Вальтер КЕРН

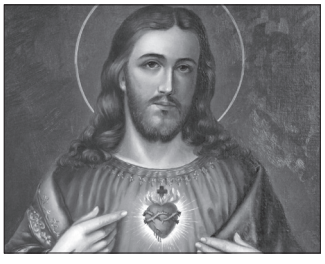

Біблійне підґрунтя західного набожества до Ісусового Серця охоплює різні тексти Писання, що висвітлюють Божу любов до людей: ряд старозавітніх тверджень про внутрішнє життя Месії, які використовуються в Новому Завіті; біблійне розуміння «серця» і ключові йоанівські уривки про ріки води живої (Ів. 7:34-41) та проколений бік Христа на Голготі (Ів. 19:34).

Широкий огляд біблійного послання про Божу любов зроблено в першій частині цієї статті при поясненні «філантропії» Отця і Сина. Старозавітні уривки показують внутрішні почуття обіцяного Відкупителя, що віддзеркалюють діяльність «серця». Кожен з цих уривків так чи інакше відображений в Новому Завіті: готовність до самопожертви (Пс. 40:7-9 – Євр. 10:5-7); охоплення тугою, терпеливість у стражданні (Пс. 22 – розповідь про страсті); надія на остаточну перемогу (Пс. 16:10 – Ді. 2:25-26) тощо.

Біблійне розуміння серця

В Писанні «серце» охоплює увесь внутрішній світ людини: почуття, пам'ять, думки, міркування, наміри. Сам Христос вживає це слово у такому широкому значенні. Вказуючи на зародки добра і зла в особі, говорить, що вони походять «з нутра, з серця людини» (Мк. 7:20-23). Таким чином, Він не заперечує старозавітного розуміння, як, зрештою, і розуміння серця в більшості культурних парадигм. В такому аспекті Біблія містить стільки посилань, що треба кілька сторінок у «Симфонії», аби їх лише перелічити. Гуго Ранер робить такий висновок: «У мові Об'явлення священне слово «серце» і його синоніми (єврейські «лев», «левав», «бетен», «ме(й)ім», «керев»; грецькі «кардіа», «койліа», «спланхна»; латинські «кор», «вентер», «вісцера») мають те саме первісне значення, що й у загальнолюдській мові… «Серце» є , отже, ключовим словом для вираження новизни й відкупительного послання Нового Завіту. В серці, в нутрі праведника, наскрізь охопленого любов'ю Бога, відбувається зустріч Відкуплення і віри, благодаті й відповіді на благодать.

Якщо в Біблії та й у повсякденному житті так говоримо про серце людини взагалі, то тим паче можемо сказати це про серце Досконалої Людини, Ісуса Христа, нашого Господа й Відкупителя.

Найкращим способом розуміти значення «серця», «рік води живої», та проколеного на Голготі боку Христа є дослідження святоотцівських писань.

Отці Церкви про серце

Будь-яке тлумачення терміну «серце» без врахування святоотцівської спадщини для Сходу буде цілком незрозумілим. Отці Церкви – це письменники постбіблійної доби, знані своєю правовірністю й святістю, які пояснювали й захищали віру. (Їхнє вчення в сукупності називають патристичним богослов'ям.) Патристичний період починається відразу після написання останньої з книг Біблії і триває до смерті св. Григорія Великого (604) на Заході та св. Івана Дамаскина (750) на Сході.

Отці про біблійне значення «серця»

На початок зазначимо, що жоден з Отців не виділяв Серця Агнця Божого як специфічного об'єкту почитання. Оскільки письменники патристичної доби часто мусіли обороняти віру проти єресей, то відповідно багато писали про досконалу людську природу Христа. Доречно нагадати часто цитовану думку св. Івана Дамаскина: «Він увесь прийняв мене всього; Увесь поєднався з усім, щоб усе спасти. Бо що не було прийняте, не може бути зціленим». Отже, непереконливо було б думати про повноту людської природи Христа, не враховуючи також повноти людського серця як складової цієї природи (Пор. Мт. 15:32; Мк. 6:34).

Отці про серце як центр внутрішнього життя

Багато Отців розвивають біблійну концепцію серця як центру внутрішнього життя особи. Навряд чи могло б бути по-іншому, адже йдеться про власне біблійне розуміння цього слова. Гарно в цьому контексті виглядає цитата св. Єфрема Сирійця: «Незбагненний для жодного розуму, він входить до серця й там замешкує; найбільш сокровенне знаходимо в серці. Земля не може витримати його ніг, а чисте серце вміщає Його в собі».

Прегарні вислови Отців про «серце» знаходимо в їхніх коментарях на Пісню Пісень. Позаяк Христос сам називає себе «женихом» (Мк. 2:19), Пісню Пісень здебільшого застосовують як прообраз Його. На Сході, наприклад, так писали св. Григорій Нісський, Теодорет, Прокопій Газький, на Заході – св. Григорій Великий, Беда Преподобний та інші. Цікаво відзначити, як деякі містики раннього європейського Середньовіччя доходили до споглядання Христового Серця, роздумуючи над цими писаннями Отців.

Різні автори намагалися поєднати кардіоцентричне розуміння людини з писаннями грецьких Отців, які часто розглядають людину троїсто (як поєднання духу – «нус», душі – «псюхе», і тіла – «сома») чи двоїсто (складену з тіла й душі). В Посланні до Євреїв (4:12) відображено всі три ідеї: «Бо слово (Боже) – живе й діяльне, і гостріше від усякого двосічного меча: воно проходить аж до розділу душі й духа, суглобів та костяного мозку, і розрізняє чуття та думки серця». В двоскладовій схемі автори ототожнюють дух з раціональною душею, з серцем, виходячи з єдності дух – душа. У трискладовій концепції різні автори виробили велике розмаїття трактувань. За вченням Климента Александрійського, викладеним у «Строматах», Бог створив людину на образ і подобу Логоса, свого Сина, який мав прийти у світ. Людські тіло й душа – це Його образ чи обрамлення (frame, гр. «плазма»), проте від початку в Божий задум входить ще щось більше, що доповнює, – дух. Оскільки Досконала Людина, Ісус Христос, мав бути сповнений Святим Духом, то й людина взагалі має бути доповнена духом в Дусі (благодаттю Божого життя). В людині, отже, образом є тіло й душа, а подобою – дух, чи благодать (Боже життя в людині). Позаяк благодать, чи дух, сповнює усю людину, постає бажання якось сфокусувати її свідомість, чи внутрішнє життя, у стосунках з собою, Богом, ближніми та світом. Що ж є тим «центром», «місцем»: розум чи серце? Як бачимо, Писання часом таким «місцем» називає серце. Подібно й Отці. Серце, яке асоціюється з духом і душею, контролює цілу людську особу, є «центром», де Бог спілкується з особою, благословляє її, а врешті буде судити. Таким чином, існують шляхи поєднання ідей деяких грецьких Отців з кардіоцентричним розумінням.

В будь-якому разі, бачимо, як богослови й містики обґрунтовують на основі Писання й святоотцівської спадщини ідеї серця як центру внутрішнього життя людини і застосовують їх до Досконалої Людини, Ісуса Христа. ■

Далі буде...

Переклав

о. Віктор КВАСНІЙ, ЧСВВ

ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ І СВЯТА ТЕРЕЗА ВІД ДИТЯТКА ІСУСА

Тарас ШМІГЕЛЬ

«Я не проміняла б і десяти хвилин любові до ближнього на тисячу років світських забав»
Св. Тереза

Як добре, що є святі, вірні наші друзі, які завжди чують наші молитви і нам допомагають. Вони вже в небі, насолоджуються вічним щастям і моляться до Бога, щоб і ми були щасливими навіки.

І що може бути краще, ніж так, як вони, осягнути вічну радість у Царстві Божому? Є багато хороших шляхів, але треба вибирати найкращі і не баритися, бо земне життя дуже коротке.

Свій вибір зробила свята Тереза з Лізьє, яку 1997 року Святіший Отець Іван Павло II оголосив Учителем Вселенської Церкви.

1888 року, коли їй було п'ятнадцять, вона вступила до згромадження Босих Кармеліток Пресвятої Діви Марії. Це затворницький монастир, що вирізняється особливо строгим уставом. Та вибір дівчини – це не монастир сам по собі, а злука з Ісусом Христом, якого мала Тереза любила з раннього дитинства. Надзвичайним є те, що ця свята робила звичайні вчинки з великою Божою любов'ю. Вона «старалася, щоб усі її вчинки подобалися Ісусові».

Прочитавши рукопис нашої святої, можна у великій мірі збагнути величаве багатство її життя. Про велич, цінність цієї книги свідчить вже те, що за таке коротке життя на Землі (трохи більше 24-х років), не маючи богословської освіти, свята Тереза удостоїлася стати Вчителем Вселенської Церкви і стала третьою жінкою з таким титулом.

Свята Тереза доводить своїм життям, що все, що нам потрібно – це рости в Божій любові; що любити треба завжди і всюди; що не обов'язково бути дуже вченим, чинити «великий» героїзм, щоби бути великим святим; що не спосіб вираження любові є найважливішим, а любов є ціллю і засобом: *«Любов дала мені ключі до мого покликання. Я зрозуміла, що любов містить у собі всі покликання, що любов є всім, огортає всі часи і місця. Моє покликання – це любов!» (Рукопис Б 3 v).*

Різні люди мають різні можливості, таланти, бувають у різних ситуаціях, терплять, але ніхто і ніщо не може завадити людині любити, якщо вона щиро цього бажає. Тереза прагнула великих подвигів: бути мученицею, як святі апостоли, місіонеркою, покірною, як святий Франциск із Асижу. Але монахиня була затворницею, тож любила так, як могла – просто чинила Божу волю. І згодом її оголошено покровителькою місій на рівні зі святим Франциском Ксаверієм, великим

місіонером, який, будучи європейцем, проповідував у Індії та країнах Східної Азії. Він вперше приніс християнство в Японію. Тереза у земному житті була мало кому відома, але тепер вона одна із найвідоміших святих.

Життя святої було нелегке, але вона переборювала себе і усміхалася навіть тоді, коли їй важко було це робити. Терплячи холод, важку хворобу та багато іншого, Тереза дарувала себе людям.

За 24 роки Тереза пережила багато терпінь, випробувань духовних і фізичних: смерть матері (дівчинці було чотири з половиною роки), важку недугу в дитинстві, розлуку зі сестрою, серйозні перепони на шляху до монастиря; у монастирі терпіла суворий устав, холод, несла тягар через важку хворобу свого любого батька, а також власну хворобу – туберкульоз.

Як молода красива дівчина, що жила в матеріальних достатках, змогла покинути світ і нести такі тяжкі хрести? Чому вона так чинила? – Відповідь: тому що любила. Через любов чоловіка до жінки, матері до дитини, батька до сім'ї, патріотів до Батьківщини у світі здійснено дуже багато героїчних подвигів. Маючи вільний вибір, люди віддавали себе іншим, бо любили. Єдина причина всіх добрих діл — це Пресвяте Серце Ісуса. «Бог бо так полюбив світ, що Сина свого Єдинородного дав, щоб кожен, хто вірує в нього, не загинув, а жив життям вічним» (Йо 3:16), а також: «Він задля нас людей і нашого ради спасіння зійшов із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і став чоловіком. І був розп'ятий за нас за Понтія Пилата, і страждав, і був похований…» (Символ віри).

Тереза могла вибрати для себе інше життя, інші заняття, але вона любила Ісуса, отож багато часу думала про Нього, про Нього говорила, але особливо любила з Ісусом розмовляти. Її улюбленою книгою було Євангеліє, в якій описано про життя нашого Господа, там – Його слова, якими Він звертається до нас.

Коли хтось когось сильно любить, тоді думає про нього якомога частіше, намагається

з ним перебувати і спілкуватися, старається якнайкраще його пізнати. Тож Євангеліє – це джерело, з якого живилися всі святі християни. Наша свята, Учитель Церкви, так пише про цю святу книгу: *«На моєму серці завжди спочиває Євангеліє, з яким я ніколи не розлучаюся… Тільки-но скерую погляд на Євангеліє, одразу дихаю прекрасними ароматами Ісусового життя і знаю, який я повинна вибрати бік. Ця золота книга – мій найдорожчий скарб» (пор. TDL 193).*

Пресвяте Серце Ісуса гарантує людині спокій і радість, знищує недобрий страх і дає святий страх Божий, який веде до миру і любові. Коли людина досконало злучена з Божим Серцем, тоді вона в безпеці, готова терпіти, палає любов'ю і нічого не боїться, окрім гріха. У такій злуці вона якнайкраще шукає, знаходить і виконує найсвятішу Божу волю, і тільки їй радіє. Для цього потрібне дитинне довір'я, яке було в Терези і всіх святих. Це довір'я настільки важливе, що слова «Ісусе, довіряю Тобі» є на образі Божого Милосердя, а слово «віра» дуже поширене у християнстві та може мати дуже глибокий зміст. Господь часто каже: «Віра твоя спасла тебе». Віра в те, що для Бога немає нічого неможливого, Він є Всемогутній і безмежно Милосердний, любить усіх людей, отже, мене обов'язково спасе, якщо я буду робити те, що Він хоче.

Отож, не треба боятися, що наш вибір буде не найкращим, головне, щоби він був добрим і ми його добре зреалізували. І це точно буде подобатися Богові. Ми завжди можемо любити – і в цьому наше щастя. ■

10 ЗАПОВІДЕЙ БАТЬКАМ

від людини, яка увійшла до газової камери разом з дітьми

Януш КОРЧАК

1. Не чекай, що твоя дитина буде такою, як ти або такою, як ти хочеш. Допоможи їй стати не тобою, а собою.

2. Не вимагай від дитини плати за все, що ти для неї зробив. Ти дав їй життя, за яке вона не може віддячити тобі? Вона дасть життя іншому, той – третьому, і це незворотний закон подяки.

3. Не зганяй на дитині свої образи, щоб у старості не їсти гіркий хліб. Бо що посієш, те й зійде.

4. Не стався до її проблем зверхньо. Життя дане кожному за його силою, і будь упевнений – для тини воно важке не менше, ніж для тебе, а може бути, і більше, оскільки у неї немає досвіду.

5. Не принижуй!

6. Не забувай, що найважливіші зустрічі людини – її зустрічі з дітьми. Звертай більше уваги на них – ми ніколи не можемо знати, кого ми зустрічаємо в дитині.

7. Не муч себе, якщо не можеш зробити щось для своєї дитини, просто пам'ятай: для дитини зроблено недостатньо, якщо не зроблено все можливе.

8. Дитина – це не тиран, який заволодіває усім твоїм життям, не тільки плід від плоті і крові. Це та дорогоцінна чаша, яку Життя дало тобі на зберігання і розвиток в ній творчого вогню. Це розкріпачена любов матері і батька, у яких буде рости не «наша», «своя» дитина, але душа, дана на зберігання.

9. Умій любити чужу дитину. Ніколи не роби чужій те, що не хотів би, щоб робили твоїй.

10. Люби свою дитину будь-якою – неталановитою, невдахою, дорослою. Спілкуючись з нею, радій, бо дитина – це свято, яке поки що з тобою.

Януш КОРЧАК

Януш Корчак - видатний польський педагог, письменник, лікар і громадський діяч, який відмовився врятувати своє життя тричі.

Вперше це сталося, коли Януш прийняв рішення не емігрувати в Палестину перед окупацією Польщі, щоб не залишати «Будинок сиріт» напризволяще напередодні страшних подій.

Вдруге – коли відмовився втекти з варшавського гетто.

А втретє – коли всі мешканці «Будинку сиріт» вже піднялися у вагон поїзда, що відправлявся в табір, до Корчака підійшов офіцер СС і запитав:

– Це ви написали «Короля Матіуша»? Я читав цю книгу в дитинстві. Хороша книга. Ви можете бути вільні.

– А діти?

– Діти поїдуть. Але ви можете покинути вагон.

– Помиляєтеся. Не можу. Не всі люди – мерзотники.

А через кілька днів у концтаборі «Треблінка» Корчак разом зі своїми дітьми увійшов у газову камеру. По дорозі до смерті Корчак тримав на руках двох найменших діток і розповідав казку малюкам, які нічого не підозрювали.

МИЛОСТИНЯ У ЖИТТІ ХРИСТИЯНИНА

бр. Лука ГОРГОТА, ЧСВВ

Сьогодні, у складний час, неодноразово постає питання про те, що ж таке є милостиня у житті кожного християнина, в чому вона полягає. І чому Церква ставить милостиню як одне з трьох головних добрих діл, поруч з молитвою і постом.

Зазвичай милостиню розуміють як певну допомогу для потребуючого, для людей з бідних прошарків суспільства. Ми щоденно бачимо бідних чи потребуючих біля храмів, на вулиці, вони просять нашої допомоги. Ми можемо її дати або ж ні. Але завжди постає питання: як має поступати той, хто є християнином?

Найперше відповіді шукаємо у Святому Письмі. Ще в Старому Завіті нам дано відповідь, що людство з питанням бідності стикається постійно. *«Справді, вбогі ніколи не переведуться на землі, тому-то я тобі й заповідаю: щедро розтулюй свою долоню для свого брата, для нужденного й для вбогого в твоїй землі» (Втор. 15:11).* Тому в Законі для юдеїв була заповідь, згідно з якою господарю, що збирав свій урожай, не дозволялося забирати все колосся чи виноград; те, що попадало, мало лишитися на полі, щоб бідні чи вдови могли їх підібрати для себе (пор. Лев. 19:9-10). Проте на особливому місці була сама милостиня для того, хто потребує і просить про допомогу. Адже за щиросердечну милостиню є прощення гріхів і Божа нагорода: *«Роби милостиню з того, що маєш. А коли милостиню робиш, око твоє нехай не буде скупим. Не відвертай свого лиця від усякого бідного, і обличчя Боже не відвернеться від тебе» (Тов. 4:7).* Тому прирівнюється вона до жертви, яку ми складаємо перед Богом, коли дбаємо про бідного чи нужденного.

Син Божий, воплотившись і прийшовши у наш земний світ, також навчає про те, що ми-

лостиня є одним з добрих діл, яке веде до неба. *«Істинно кажу вам: те, чого ви не зробили одному з моїх братів найменших, – мені також ви того не зробили» (Мт. 25:45).* Те, що ми зробили комусь із ближніх, робимо самому Богові.

Проте завжди постає проблема: з якою метою людина робить пожертву для когось? На жаль, зустрічаємося з випадками, коли милостиню роблять із користолюбства, для особистої вигоди. Такі випадки ми можемо зустріти, коли людина намагається здобути собі якусь високу посаду чи вигідне становище у суспільстві, що принесе для неї збагачення. Тому часто для цього показує себе надзвичайно «доброю і милосердною» на певний час, щоб здобути прихильність інших. Але коли така особа здобула собі становище, до якого стреміла, зазвичай вона забуває про те, що має комусь допомагати, бо вже не бачить у цьому своєї потреби. Або хтось створив собі імідж «доброї людини». І чинить діла милосердя зовсім не добровільно, керується страхом: коли цього не робити, що про мене будуть думати інші? Так людина показує себе такою, якою вона не є.

Перед Богом такий не має жодної заслуги, бо є лицеміром. Христос навчає, щоб наша милостиня була не лише щирою, але і безкорисливою. *«Ти будеш щасливий, тому що вони не мають, чим тобі відплатити – тобі бо віддасться в день воскресіння праведних» (Лк. 14:14).* Робити добро для іншого, не чекаючи жодної відплати натомість. Знаючи, що робимо це для Христа.

Хоча і тут можемо зустрітися ще з однією проблемою, коли нашу милостиню використовуватимуть не за призначенням. Це може бути заробітчанство, гроші, які ми дали потребуючому, можуть бути використані на алкоголь, а не на їжу. Тому постає питання, чи вартує давати щось таким людям, коли насправді мене самого обдурюють, користаються із моїх можливостей.

Але навіть тут завжди маємо вихід. Найперше, коли маємо докази, що людина є шарлатаном і не має справжньої потреби, ми можемо не давати їй нічого, бо не треба потурати злу. Але в іншому випадку треба виявити милосердя й розуміння. Адже люди, які є бездомні і не мають засобів для існування, дійсно впадають у крайність зловживання алкоголем. Проте й вони потребують щось їсти, так що пожертва такій людині може бути виправданою. З іншого боку, ми неправильно розуміємо милостиню, коли прив'язуємо її лише до грошей. Якщо є потреба, можемо дати людині хліб, продукти. Те, що буде корисним. Чи навіть якийсь одяг. Або просто повідомити у державні служби захисту, що за цих людей відповідають. Принаймні привітатися, спробувати поговорити. Чи, коли маємо можливість, дати адресу, де зможуть допомогти роботою чи житлом. Ми можемо допомогти завжди, аби тільки мати щире бажання і співчуття до іншого.

Головне, що слід пам'ятати: ми не знаємо історії цієї людини. І за яких обставин вона скотилася до такого становища. Життя є завжди непередбачуване, і ми не знаємо, що нас може чекати завтра. Головною мотивацією має бути щире співчуття до іншого. Що ми хочемо йому допомогти з того, що маємо самі. Якщо нас можуть дурити, пам'ятаймо, що саме ця особа буде нести перед Богом відповідальність за свій вчинок.

Милостиня завжди є даром нас самих для когось іншого, того, хто потребує. Адже в такий спосіб ми допомагаємо Господу діяти через нас самих для когось. Хто знає, як через нашу з зустріч Бог подіє на іншого? Адже у милостині ми ділимося самі тим, що отримали як дар від Бога. І за цей дарунок ми отримуємо від Бога не лише Його ласки, але й обіцянку Небесного Царства. Коли вміємо просто ділитися…

На закінчення можна зазначити, що у єврейській мові милостиню позначали іншим словом – «милість». Милість до когось іншого. Тому справжній християнин дозволяє Богу, щоб через нього діялась і ширилась Божа милість для інших. ■

ЦАРИЦЯ КАРПАТ – ГОШІВСЬКА БОГОРОДИЦЯ
(продовження)

Руслана ГАЛУШКО

Із цього вівтаря вже много-много літ
Блакитна пані ласк прочанам вік пряде,
Тому на Ясний Верх і до його воріт
Наш нарід звідусіль щороку йде та йде…
Василь Лімниченко

Історія Гошівської Богородиці починається відколи хорунжий Андрій Шугай, перебуваючи на службі в Олаві упродовж 1704 – 1705 рр., придбав у місцевого іконописця дві копії ікони Ченстоховської Богородиці (до 1382 р. – Белзької). Одну подарував своякові Журавлевичу в с. Настасів (той віддав її до костелу). Інша довго перебувала в його домі в с. Хоробрів поблизу Бережан, уславившись дивами. Ікона стала родинною реліквією після того, коли під час пожежі в дерев'яному будинку шляхтича уціліла лише одна стіна, на якій висів образ.

У 1734 р. помер король Август II. Відтоді почалась боротьба за владу, вибухнули селянські заворушення. Для безпеки три доньки Шугая з речами та іконою переїхали з Хороброва, де відбувались стихійні селянські бунти, до села Дунаєва, що було власністю Гошівського. Через декілька тижнів після придушення повстань доньки повернулись додому, забувши образ. Його знайшла Катерина, дружина Миколи Марковича Гошівського, за скринею для одягу, згорненим у трубку. Знахідку обрамили та примістили на стіні на почесному місці, відмовившись повертати власнику. Після довгих перемовин і особистої зустрічі з Гошівським Шугай подарував йому родинну реліквію – за ласку прихистити доньок в часі небезпеки у своєму маєтку. Навесні 1736 р. Гошівський від'їхав у справах, і в цей час вже в його домі стається чудесна подія. Дружина, обідаючи з Францішкою Сеправською, побачила ясне сяйво, що заливало стіну, де висіла ікона. Найбільше сяйво відходило від самої ікони. Обидві полякались та швидко послали по священиків. Коли ті прийшли, сяйва вже не було, однак по обличчю Матері Божої текли сльози, «а ціле лице було вкрито потом». Коли зняли ікону, ніякої вологості на стіні не виявили. Гошівський віддав ікону до костелу, та не годився з тим, що її розмістили у захристії (в самому храмі відмовлялись помістити реліквію, бо там вже були дві чудотворні ікони: Ісуса Христа та Страждальної Богородиці). Він вирішив забрати образ і звернутися до Митрополита Атанасія Шептицького, котрий дав доручення вислухати свідків чудесної події спочатку в Дунаєві, потім – в Уневі. Після цього процесу 11 липня 1737 року було видано «Декрет (Іл. 6,7) про встановлення релігійного культу чудотворної ікони Діви Марії у Гошівській монастирській церкві».

Далі буде…

СЛОВА ДО ВЛАДИ

Звернення святої Катерини Сієнської до людей, покликаних керувати державами, – слова людини, яка не мала ні дипломів, ні громадянських прав, бо була жінкою. Але до неї прислухалися не лише побожні сестри і брати, а й королі Європи, політики, ба навіть сам Папа Римський. І досі цей лист не втрачає актуальності; і в наш час його варто було би прочитати кожному, хто наділений владою.

Найдорожчі панове у Христі, солодкому Ісусі. Я, Катерина, слуга і раба слуг Ісуса Христа, пишу до вас, бажаючи побачити вас істинними володарями з мужнім серцем. Бажаю, щоби ви панували над власною чуттєвістю за допомогою істинної і справжньої благодійності, наслідуючи нашого Творця. Інакше ви не можете справедливо виконувати функцію влади тут, на землі, яку вам дав Бог через свою благодать. Людина, яка керує іншими й панує над ними, насамперед має керувати собою й панувати над собою. Який же сліпий може вести іншу людину? Як же мертвий може ховати мертвого? Як же хворий може лікувати хворого, а жебрак – допомогти жебракові? Ні, точно не може.

Істинно, найдорожчі панове: людина, яка засліпила око свого розуму смертним гріхом, не знає ні себе, ні Бога, тому й не може помітити та прибрати недолік у свого підданого. Я часто бачила й бачу зараз, як унаслідок недосконалого пізнання борються з вадами там, де їх немає, і водночас не несуть покарання злі, беззаконні люди, які заслуговують на тисячократну смерть. Відсутність світла не дозволяє пізнати правду, народжуються наклепи й підозри до тих, кому треба довіряти, – тобто до слуг Божих. Ці слуги у сльозах, поті й у безустанній святій молитві піддають себе різним небезпекам і стражданням заради Божої слави, заради порятунку світу. А в той самий час позбавлені світла люди довіряються тим, хто егоїстичний і непостійний, як прапорець на вітрі. Усе це відбувається через відсутність світла пізнання і через гріховний морок. Тому треба мати світло.

Дорогі панове, було би добре, якби ви панували над собою й мали перераховані багатства. Саме це я мала на увазі, коли сказала, що бажаю бачити вас істинними правителями. Бо вважаю: неможливо бути істинним правителем, не керуючи самим собою, не приборкуючи розумно власної чуттєвості. Розплющте око розуму й не будьте засліплені страхом. Довіртеся й віддайтеся істинним слугам Божим, а не підлим слугам сатани, який показує вам те, чого немає, бажаючи приховати своє беззаконня. Не дозвольте собі посваритися зі слугами Божими, адже не любить Бог зневаги, наклепів і ганьби на своїх слуг. Те, що ви їм робите, робите самому Христу. Недобре кривдити слуг Христових. Найдорожчі брати й панове, не робіть цього самі й не дозволяйте цього іншим, не вірте наклепникам.

Чинячи так, ви завоюєте доброчесність і уникнете багатьох скандалів. Але все ж здається мені, що на цей час наші гріхи заважають нам так поводитися. Що ще гірше, бачу, що творить-ся щось абсолютно інше: злих людей цінують і до них прислухаються, а добрі – недооцінені й забуті. ■

«Католицький Вісник», № 9/ 2014
CREDO

Джерело: Радіо Ватикан

Тепер Папу охороняють ретельніше

Нещодавно були посилені заходи безпеки навколо Ватикану у відповідь на заяви ісламістських терористів про можливий напад на Понтифіка. Проте Папа Франциск не скасував запланованих зустрічей.

Під час публічної аудієнції Папи, яка проходить регулярно щосереди, до площі Св. Петра прибули додаткові підрозділи італійської поліції. У той час як урядовці заявили, що не було ніяких конкретних загроз, міністр внутрішніх справ Італії, Анджеліо Альфано повідомив, що Рим розглядається як далеко «не другорядна» мішень Ісламської держави.

Отець Федеріко Ломбарді, речник Ватикану, наголосив під час брифінгу 22 вересня, що протягом подорожі до Албанії Папа «був у русі ввесь день, він їздив Тираною у відкритому авто». Ломбарді додав, що Святіший Отець відмовився від порад охорони уникати прямого контакту з публікою. ■

Джерело: Радіо Ватикан

Блаженна Джованніна Франкі – свідчення любові Бога до хворих

У суботу, 20 вересня 2014 р., в містечку Комо, що на півночі Італії, Кардинал Анжело Амато, Префект Конгрегації у справі святих, від імені Святішого Отця Франциска проголосив блаженною Католицької церкви Джованніну Франкі, засновницю Згромадження Медичних Сестер Страждальної Божої Матері.

Джованніна Франкі народилася 24 червня 1807 року в багатодітній дворянській сім'ї, одній з найбагатших у місті. Батько був урядовцем в королівстві Ломбардії.

Коли Джованніні виповнилося сім років, то, відповідно до традицій, яких дотримувалися у середовищі дворян, вона розпочала навчання в школі-інтернаті Сестер Візиток. Нечасті побачення з рідними відбувалися тільки через монастирські ґрати.

У 33 роки отримала пропозицію одружитися, проте перед весіллям її наречений, раптово захворівши, помер. Відтак вона приймає рішення присвятити своє життя служінню бідним. Блаженна придбала будівлю в бідній частині міста Комо, і саме там заснувала Згромадження Медичних Сестер Страждальної Божої Матері. Це Згромадження до наших днів присвячується служінню хворим, зокрема, відвідуючи їх вдома.

Померла блаженна Джованніна 26 лютого 1872 року під час епідемії віспи, заразившись від хворих, якими піклувалася.

9 грудня 2013 року Папа Франциск визнав чудо за її посередництвом, і це відкрило дорогу для того, що 20 вересня її урочисто проголошено блаженною Католицької Церкви. ■

Джерело: «Кредо»

Помер затятий противник католицизму

Преподобний Іан Пейслі, затятий противник католицизму, протестантський лідер Північної Ірландії, помер у віці 88 років.

Він був засновником Демократичної об'єднаної партії й регулярно атакував католицьку віру, роз'єднуючи Північну Ірландію. У 1988 році, коли Папа Іван Павло II виголошував промову у Європарламенті, Пейслі змушений був покинути залу після спровокованого ним скандалу. «Я засуджую тебе, антихристе!», – кричав Пейслі на Понтифіка. – «Я засуджую тебе й твоє лжевчення, ти – ворог Христа».

Пізніше преподобний Пейслі змінив свій погляд на католицизм, оскільки разом із католиками працював заради миру в Північній Ірландії. У 2006 році він зустрівся з тодішнім архиєпископом Шоном Бреді, а у 2008 році приєднався до спільної молитви разом із католицьким священиком. Коли в 2010 році Папа Бенедикт XVI відвідав Велику Британію, Пейслі був досить стриманим і лише зазначив, що папський візит був «помилкою». ■

Джерело: «Кредо»

У Маріуполі замість Леніна встановили великий хрест

20 вересня з нагоди відзначення Дня міста вулицями відбулася Хресна молитовна хода за мир в Україні з великим дерев'яним хрестом та українськими прапорами.

У молитві взяли участь протестанти, які організували захід, католики та православні.

Єпископ-помічник Харківсько-Запорізької дієцезії Ян Собіло, який на запрошення організаторів очолив Хресну дорогу, розповів, що християни віддали Маріуполь під опіку Богородиці, а також встановили хрест на постамент, з якого нещодавно скинули Леніна.

За словами єпископа, люди дуже налаштовані на захист Маріуполя. «Ми молилися за мир, щоб Бог-Отець через Діву Марію послав Маріуполю благодать миру і щоб над Маріуполем було світло, яке об'єднає всіх людей Сходу й Заходу України. Молилися, щоб агресори, які намагаються напасти з Новоазовська, не зайшли в місто. Молилися за навернення Росії та України», – розповів єпископ.

Католицький ієрарх наголосив, що Маріуполь – це місто, назване в честь Діви Марії. Маріуполь – це поєднання слів «Марія» та «поліс» (місто). Отже, маріупольці сподіваються завжди бути під покровом Богородиці. ■

Джерело: «Кредо»

Католики вийшли на протест проти знесення статуї св. Филипа Нері

21 вересня у Шрі-Ланці вийшли на протест 3000 католиків проти знесення статуї св. Филипа Нері. Місцева поліція застосувала сльозогінний газ та водомети, щоб розігнати протестувальників.

Статуя, що стояла на території суспільної власності за межами парафії Св. Филипа Нері, була знесена місцевою владою після протестів буддійських монахів. Католики стверджують, що місце статуї знаходиться під захистом Конституції, яка гарантує свободу віросповідання.

Поліція розігнала мітинг католиків, зазначивши, що вони заблокували рух транспорту головної дороги. ■

Джерело: «Кредо»

Кожен дев'ятий на Землі страждає від недоїдання

805 мільйонів осіб по всьому світі страждають від недоїдання. Це приголомшливі дані нової доповіді ООН про стан забезпечення їжею на сьогодні.

Незважаючи на цю цифру, зазначено, що стан речей у питанні харчування значно покращився завдяки економічному прогресу в країнах Азії та Латинської Америки.

Для того, щоб викорінити голод, країни повинні об'єднатися й розробити комплексний підхід до цієї проблеми.

Важливу роль у подоланні голоду відіграє чітка політична позиція парламенту. Джомо Кваме Сундар: «Політична прихильність й допомога на найвищому рівні – вирішальні. Питання забезпечення їжею не завжди є пріоритетним, лишень коли це стає ключовим завданням керівництва країни, тоді помітна зміна».

Щоб зменшити голод у країнах, що розвиваються, й наблизитися на крок до цілі тисячоліття, потрібно зменшити кількість осіб, що недоїдають, удвічі вже до 2015 року.

Станом на тепер, 63 країни, що розвиваються, вже досягли цієї цілі, 6 інших – близькі до неї. Але досі залишається чимало роботи, щоб голод назавжди відійшов у минуле. ■

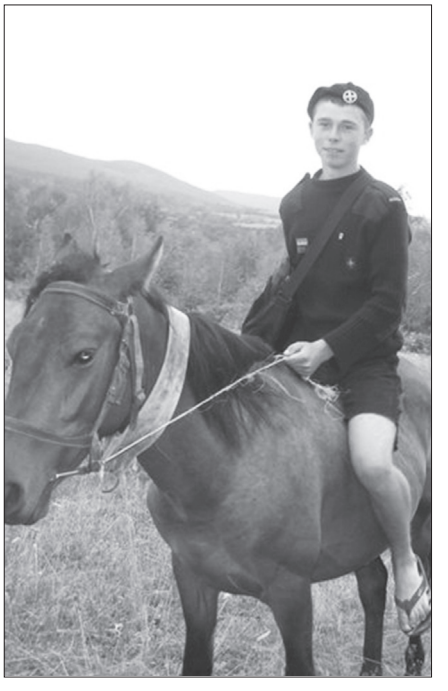

«VENITE ET VIDETE» – «ПРИЙДІТЬ І ПОДИВІТЬСЯ»

Назар ЄРЕМЕНКО

Католицьке Скаутство Європи в Україні – громадська та міжнародна релігійна організація, що діє в нашій державі з 1997 року. Воно об'єднує сотні тисяч молодих хлопців та дівчат всієї Європи з 1956 року, від моменту свого заснування в Німеччині. Вже сьогодні наша спільнота поширена в багатьох областях України. Її мета: систематичне всебічне виховання дітей та молоді через пізнання Бога, працю та служіння в скаутських гуртках, заняття на лоні природи, щоденну Літургію в наміренні майбутніх поколінь, таборування та мандрівки, невід'ємним елементом яких є присутність священика – капелана скаутської групи.

Цей рік був присвячений підготовці та участі хлопців і дівчат віком від 12 до 17 років у міжнародному скаутському злеті під назвою «Євроджем» у Франції, (регіон Нормандія – Сант-Гюберті). Таке дійство відбувається один раз на десять років. Гаслом таборування, в якому взяли участь 12 000 скаутів і скауток, було «Venite et videte» – «Прийдіть і подивіться». Прості, але глибоко символічні слова. «Venite et videte» – це Ісусові слова, коли двоє учнів Івана Хрестителя запитали Ісуса: «Де Ти живеш?». Вони ще не знали, що потім скаже Христос: «Я є життя».

На урочистій церемонії відкриття головний скаут Європи Мартін Гафнер сказав: «…Запитай, як запитали Ісуса! Кожен день тебе питатимуть: де твій намет? Де ви живете? Ваша відповідь буде такою: прийди і подивися! Зверніть увагу на це: ваші гості – скаути з інших гуртків – не будуть хотіти повертатися до своїх наметів. Вони будуть відчувати те, що відчували двоє учнів, провівши цілий день з Ісусом, коли вигукнули: «Ми знайшли Христа!» Так, дій-

сно! Ви хрещені. Ви – діти Бога. Ви християни. Якщо Ваші брати і сестри, скаути, не знайдуть Христа у ваших наметах, куди ж вони підуть далі? Скаути і скаутки Європи, не думайте, що ви в Сант-Гюберті через випадковий шанс! Ні, на початку Господь вибрав тебе, щоб бути одним з 12 000 сердець «Євроджему», яке посвятить себе Його Пресвятому Серцю – тому всі можуть бути з'єднані в Ньому. Нехай Пречиста Діва Марія допомагає Вам на цій дорозі».

Провівши понад 40 годин в дорозі, здолавши понад 5000 кілометрів, наші хлопці й дівчата приїхали на місце таборування. Велика атмосфера приязні та любові, відчуття, що Ти знайомий з усіма учасниками табору, спільні цілі та ідеї надихали весь табір. Кулінарні конкурси, спільні вечірні ватри, обмін досвідом, спортивні та Великі ігри, скаутські церемонії за участю представників усіх країн Європи наповнювали серця кожного. Незважаючи на постійні дощі, які падали протягом останніх шести днів табору, дух радості та бадьорості панував постійно. Дякуємо отцям-капеланам, які були з нами, василіянам: о. Софронові Попадюку, о. Матеєві Дзюрбану, о. Полікарпові Марцелюку, о. Михайлові Станку.

Вітаємо наші скаутські гуртки, які у Великій грі з-поміж багатьох інших гуртків взяли перше місце: гурток дівчат «Білочка» (м. Городок) та гурток хлопців «Сокіл» (Львів). Феєричним моментом злету був один з останніх днів: відбулася проща до Лізьє, звідки походить свята Тереза. «Venite et Reconciliate» – «Прийдіть і примиріться». Там відбулася велика процесійна хода до базиліки. Сама проща була символом нашої терпеливості та мужності, свободи та довіри до ближнього і Бога, який відкриває наші серця та наповнює їх любов'ю й радістю.

Дякуємо Господу Богу за можливість взяти участь в такому грандіозному та масштабному скаутському заході, після якого в кожного скаута та скаутки з'явився товариш у кожній країні Європи. ■

КОРНИЛО УСТИЯНОВИЧ – ВИДАТНА ПОСТАТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

(до 175-річчя від дня народження)

У другій половині XIX століття на західних землях України почався новий етап розвитку образотворчого мистецтва. Живопис набув яскраво світського характеру. У формуванні нової західноукраїнської школи реалістичного мистецтва велику роль відіграв Корнило Устиянович.

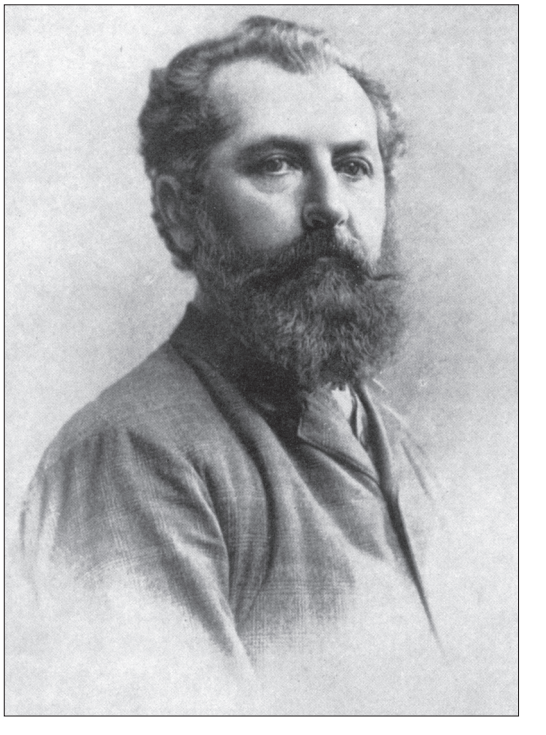

К. Устиянович народився 22 вересня 1839 р. у с. Вовкові Пустомитівського р-ну Львівської обл. В цьому селі його батько М. Устиянович був парохом з 1838 до 1841 р., а згодом його направили у с. Славське Сколівського р-ну Львівської обл. Будинок, в якому мешкала сім'я Устияновичів у с. Вовкові, зберігся до сьогоднішніх днів і на згадку про славетних земляків 29 вересня 1991 р. в ньому було відкрито музей-садибу Устияновичів.

Початкову освіту Корнило здобув у Дулібах поблизу Стрия, далі продовжив навчання у гімназіях Бучача та Львова. Вчився охоче, але через матеріальне становище батька не закінчив жодного з цих закладів. Пізніше, згадуючи навчання у львівській гімназії, К. Устиянович писав: «Під кінець моїх гімназійних студій попав я в читальні бібліотеки Оссолінських на патріотичні повісті польські, а в польській літературній часописи «Przyjaciel domowy» на декотрі для мене цікаві статті і поезії, що тикали Галицької Русі і козацтва. Теплі історичні співи за часи князів галицьких польського поета Моргенбессера визвали в моїй душі більше патріотичного чуття, ніж Зубрицького «Історія», котру я насилу читав, а польські повісті Чайковського, як «Гетьман України» і другі, наповнили моє серце народною горделивостею і тугою за нашою славною, хоть нещасною минувшостею». Протягом 1858 – 1863 рр. К. Устиянович навчався у Віденській Академії мистецтв та слухав лекції з історії мистецтв у Віденському університеті. У 1863 р., повернувшись до Львова, не знайшов постійного місця праці, подорожував Росією, побував у Києві, Холмі, Варшаві.

У науковій спадщині К. Устияновича важливе значення мала історія. На особливу увагу заслуговує історична тематика у його малярській спадщині. Декілька картин зберігаються сьогодні у Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького, серед них: "Літописець Нестор" (1901); "Князь Василько Теребовельський" (1866); "Мазепа в переправі через Дністер" (1873); графічний "Портрет Івана Богуна" (1872?).

К. Устиянович відвідав чимало історичних об'єктів карпатської місцевості і в 1902 р. написав свою працю: «Путь за Бескид: «Святославіє» і традиція о Святославі 1015 р.». Тут йдеться про могилу князя Святослава, поблизу с. Гребенова на Сколівщині, скелі в с. Бубнищах та замок в с. Урич. Дослідник цікаво описав про укріплений монастир у с. Розгірчі на Стрийщині та замок у Синевидську Нижнім на Сколівщині. За його спогадами, в останньому селі навіть хата пароха на горбі була колись кріпосницею. К. Устиянович подав чимало фактів з історії життя карпатського краю, його відносин з іншими народами. У цьому дослідженні знаходимо відомості з історії княжих часів про те, що у синевідському монастирі ночував галицький князь Данило, повертаючись з Угорщини в 1241 р.

Предметом зацікавлення К. Устияновича були також інші народи, насамперед кочові племена кавказьких гір, спосіб їх життя. Цій тематиці він присвятив етнографічно-краєзнавчу розвідку «Кавказ». В ній, зокрема, йдеться про географічне розташування, звичаї, побут кавказьких народів. Цікаво, що свою розвідку К. Устиянович написав на підставі розповідей місцевих жителів під час перебування в 1898 р. в Сухумі в свого брата Теодозія, сухумського мирового судді. Серед картин К. Устияновича кавказька тематика також мала важливе значення. Відомими є дві картини: «Кавказ. Ранок» (1902?) і «Кавказ. Захід сонця» (1902).

Вивчаючи сторінки біографії К. Устияновича, потрібно відзначити також мовознавчі зацікавлення. У цьому аспекті важливе значення мала творчість Маркіяна Шашкевича. К. Устиянович неодноразово брав участь у вечорах пам'яті, присвячених М. Шашкевичу. На одній з таких урочистостей 25 червня 1872 р. він відчитав першу дію з своєї історичної трагедії «Ярополк». На особливу увагу заслуговує його промова під час святкового концерту у Львові на вшанування пам'яті М. Шашкевича 21 жовтня 1893 р. в якій він звернув увагу на епоху, в якій жив Шашкевич і наголосив: «…Щоби зрозуміти, чим єсть Маркіян Шашкевич для галицької Русі, треба нам вглянути в ті часи, що в них жив і ділав, треба пізнати й людей, серед котрих він станув і промовив. А часи ті, перша третина XIX століття, були для руського імені на галицькій землі ворожими, смертоносними…»

Можемо говорити також про запозичення К. Устияновичем організаційних здібностей в колишніх діячів «Руської Трійці», про що знаходимо відомості у його спогадах про невдалу спробу організації у Львові в 50-х рр. гуртка учнівської молоді з метою популяризації української мови в дусі традицій «Русалки Дністрової». В них йдеться про те, що «…в роках 1857-1858…, зав'язав я (К. Устиянович – Н.Б) був з покійним Володимиром Шашкевичем, учеником 6 кл. гімназії домініканської, дружество в цілі ширення руської мислі і руського слова між соучениками гімназії домініканської, а потім бернардинської у Львові. Перші сходини наші відбулися осінню 1857 р… Так ми й пустились на агітацію за тим, щоби руські товариші наші в гімназії бернардинській почали говорити між собою по-руськи. Однак пропаганда ся не вдалася нам цілковито. Товариші висміяли нас, і ми притихли, боячись, щоб нас за наші змагання не вигнано зі шкіл. Доперва в 1860 р. запала та сама молодіж вогнем патріотизму руського і кинулась вводити мову руську в родинні руські круги на селах Галичини…».

Про популяризацію народної мови К. Устияновичем в наступних роках свідчать цікаві спомини вчительки зі Збаража Євгенії Бохенської, яка бачила його в 1888 – 1889 рр. Вона відзначила, що: «К. Устиянович був перший з моїх знакомих Українців, інтелігент, що говорив до всіх, значить, і до поляків, виключно по-українськи. Говорив мовою дуже чистою, поправною, простував хибні

вислови в других, навіть імена українізував. Працював пильно над виробленєм всеукраїнської літературної мови». Цю думку вчительки доповнюють спогади сучасника К. Устияновича Т. Реваковича, який писав: «В 1880-тих роках писав Корнило так чистою, красною українською мовою, яку хиба може би ще подибати в писаннях Івана Франка».

Ще однією ділянкою творчості К. Устияновича є літературна діяльність. Більшість його поезій були патріотичного змісту. Перші поезії були написані «язичієм» – характерним для москвофілів російським суржиком. Вони почали друкуватися з 1861 р. Але після повернення з Росії, а головне – після знайомства з творами Т. Шевченка та Марка Вовчка, К. Устиянович перейшов на українську мову. Свої твори, які вже друкувалися в Коломиї, поет, вичитавши коректуру, зняв з друку. Тоді ж у 1870 р., він спалив майже все, надруковане і написане «язичієм», а свою історичну драму «Ярополк» почав переробляти на живу народну мову.

Твори К. Устияновича вийшли друком протягом 1875 – 1877-го рр. Їм належну оцінку дав відомий літературознавець Омелян Огоновський, який особливу увагу звернув на джерела та мову історичних поем і написав: «Що до мови треба признати, що вона в поемах п. Устияновича є поважна, сильна і зовсім відповідна до поетичного представлення дій нашої старини. Автор вчитався пильно в літописців й в твори живої словесності народної, тому мова єго може послужити за взір писателям епічним».

Важливе значення у житті Устияновичів мала постать Тараса Шевченка. К. Устиянович вперше познайомився із життям і творчістю Т. Шевченка від Бронислава Залеського під час навчання у Відні. Під впливом поезій Т. Шевченка К. Устиянович почав писати свої твори українською мовою, а також намалював картину «Тарас Шевченко на засланні» (кінець 1860-х – поч. 1870-х рр). Ця картина стала першим твором на Шевченківську тематику в західноукраїнському малярстві другої половини XIX століття.

На окрему увагу заслуговує творча спадщина К. Устияновича на театральній ниві. Його драматичні твори були присвячені часам Київської Русі. Обидві його трагедії «Олег Святославич Овруцький» та «Ярополк I Святославич, великий князь» були поставлені на сцені театру «Руської Бесіди» у Львові в 1878 і 1883 рр. У цьому театрі К. Устиянович працював деякий час сценографом. Обидві вистави мали успіх. Трагедія у шести актах про Ярополка Святославича отримала першу премію «Руської Бесіди». У відділі рукописних фондів та текстології Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України в Києві зберігається Квит на одержання премії К. Устияновичем за трагедію «Ярополк» від 17 травня 1874 р. в розмірі ста гульденів, які автор отримав від виділу «Руської Бесіди» у Львові. К. Устиянович також є автором історичної трагедії «Сава Чалий». Про неї він писав у листі від 20 листопада 1893 р. до Василя Лукича з Вижниці і повідомляв адресату, що підготує за кілька днів до друку.

Ще однією ділянкою творчості К. Устияновича були описи про жіночу долю. У його поетичній спадщині є цікава поезія «Панні», яка присвячена долі дівчині із карпатського села Синевідська, що на Сколівщині. Подаємо ці рядки:

В Синевідську у садочку щебече пташина –
По садочку походжає молода дівчина.
Походжає, вишиває білу сорочину –
Вишиває, мережає цілу Божу днину.
Виспівує соловейко хоть нема для кого –
Вишиває дівчинонька та не для милого;
А для мене. Дай їй Боже хорошую долю
Та за її добре серце! О те єго молю;
Як в неділеньку святую бере сорочину,
Згадуючи милостиву любую дитину.

Серед картин К. Устияновича є цікаві роботи, присвячені згаданій тематиці, серед яких: «Бойківська пара» (1860-ті?), «Гуцулка біля джерела» (1891), «Дівчина-гуцулка» (1880 – 1890-ті?).

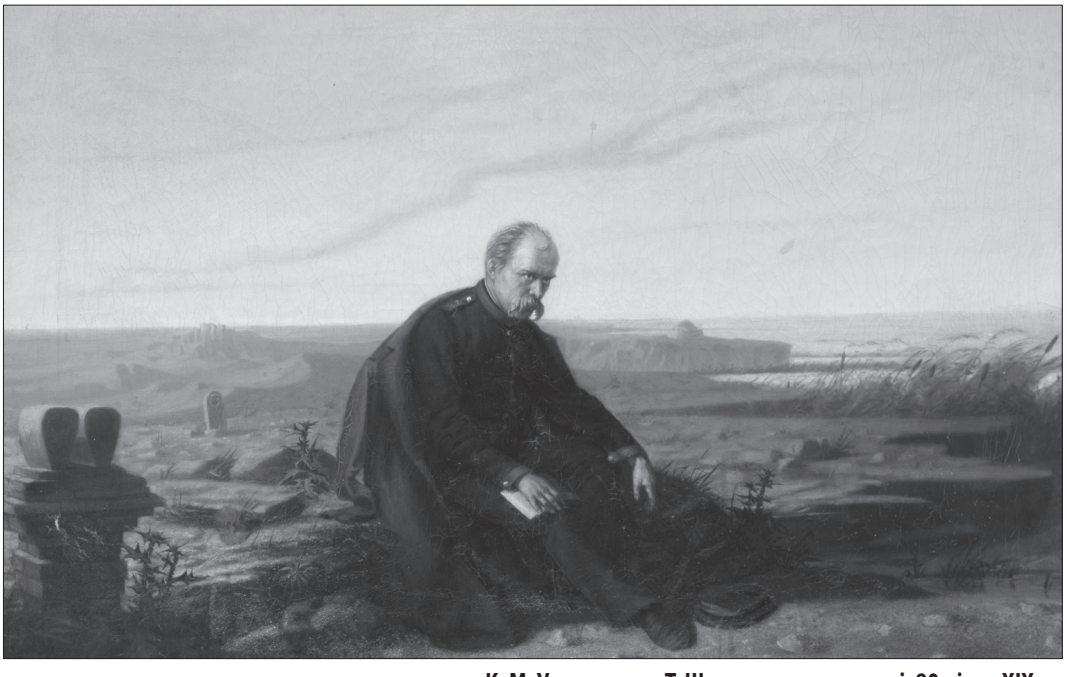

К. М. Устиянович: Т. Шевченко на засланні. 80-ті рр. XIX ст.

Мистецька спадщина К. Устияновича заслуговує окремого дослідження. Більшість своїх композицій він залишив у розписах церков. К. Устиянович першим почав малювати у церквах монументальні історичні полотна, пов'язані з історією Церкви на українських землях. Так, розписуючи у 1891 р. церкву у с. Вістовій біля Калуша, створив образи великих київських князів св. Володимира та Ольги і монументальну композицію «Хрещення Русі».

Підсумовуючи свою розвідку, хочемо звернути увагу на значення творчої спадщини К. Устияновича і знаходимо цікаві відомості у його ювілей – 40-річчя творчої праці. На жаль, на цю подію ніхто не відгукнувся навіть статтею у пресі, і він сам, підбиваючи підсумки свого життя, писав: «Пів сотні церков має мої ікони, п'ятнадцять – іконостаси, одинадцять – стінописи, у сімох залишив я, крім декоративних картин, вартісні твори мистецтва за час від 1862 до 1902 року. І тих 40 літ праці не принесло мені ані грошей, ані слави. Так само, як моя літературна праця, не діждалася заслуженого призначення. Був я і загину загальновідомим, але ніким не поважним, не любленим щиріше і дилетантом у всьому. Не захопив я нікого і так зійду зі світу, хоча бачиться мені, що так воно бути не повинно…» Ці рядки, напевно, найкраще підсумовують творчий доробок К. Устияновича, його тугу за прожитими роками, які не знайшли належної оцінки в сучасників, але водночас вони характеризують самовіддану і жертовну працю мистця на ниві українського національного відродження.

Помер К. Устиянович у 1903 році у с. Довге на Дрогобиччині під час роботи над іконостасом. ■

Наталія БЕНЬКАЛОВИЧ,
співробітник Львівської центральної
провінційної бібліотеки
Отців Василіян при Свято-
Онуфріївському монастирі

ДИСИДЕНТ ЙОСИП ТЕРЕЛЯ

Минуло 25 років, як Українська Греко-Католицька Церква вийшла з підпілля після перебування в катакомбах радянського тоталітарного режиму. З цього приводу необхідно згадати одного з яскравих борців за національні та релігійні права українців, за легалізацію УГКЦ – Йосипа Терелю.

Дисидент, письменник – 23 роки провів у сов'єтських тюрмах за те, що був активістом українського правозахисного руху. Він утворив першу «Ініціативну групу захисту прав віруючих і Церкви в Україні». Крім Й. Терелі, до неї увійшли отець Григорій Будзінський – секретар, отці Ігнатій та Діонісій, Стефанія Петраш-Січко. Вони виклали свої вимоги до уряду УРСР у меморандумі. В ньому засуджувався Львівський Собор 1946 р. і висувалося 9 вимог щодо легалізації УГКЦ. Зокрема, відкрити раніше закриті церкви і монастирі, відновити семінарії у Львові та Ужгороді.

Ініціативна група писала звернення на захист Церкви, видавала і поширювала «Хроніку Української Католицької Церкви», відправила листа до міністра внутрішніх справ УРСР з проханням дати дозвіл на реєстрацію греко-католицьких парафій.

Відоме звернення Й. Терелі до голови німецьких католиків Ганса Майєра, у якому він детально розповів про злочин комуністичної влади проти Церкви, нації і людства.

Син переконаних комуністів

Йосип Тереля більш відомий на Закарпатті, де народився 27 жовтня 1943 р. в селі Келечин. Його батько був уповноваженим Центрального Комітету Комуністичної партії України по боротьбі з націоналізмом. У роки Другої світової війни боровся з нацистами у лавах югославських партизанів. Заснував один з перших колгоспів у Закарпатті. Мати закінчила Вищу партійну школу при ЦК КП України.

Як згадував Йосип, своїх батьків він бачив рідко – бо ті були повністю віддані партійним справам. Виховувала Йосипа та його молодшого брата Бориса бабуся по матері Анна-Софія Фалес, яка була єврейкою і ревною католичкою. Саме під її впливом хлопці виросли глибоко віруючими католиками і націоналістами.

За відверту релігійність Йосипа три рази виключали зі школи, звинувачуючи у хуліганстві. Незважаючи на це, обидва брати з підліткового віку поширювали антирадянську літературу і з групою таких самих ровесників палили колгоспне майно.

У своїх спогадах Й. Тереля зазначав, що ще зі школи його мрією стала незалежність України. Тому в 1951 р. він та Борис познайомилися з хлопцями «із лісу» і почали їм допомагати. Ліки для поранених взяли у матері, зброю знайшли у батьківському тайнику – і все це брати принесли українським повстанцям. А щоб не було якогось підозріння, ходили до лісу поодинці.

Коли Й. Терелі виповнилося 15 років, в 1957 р., бабуся померла. Наступного дня батько забрав Йосипа до Москви. Про нього Йосип розповідав: «Батько працював дуже багато. Він був особливо уповноваженим ЦК по боротьбі з націоналізмом. На цю посаду його покликав Сталін, з яким тато був особисто знайомий. Папа під час війни потрапив у полон, але втік, воював у складі 14 бригади Йосипа Броз Тіто. Він був дружний з Тіто, вони до війни разом навчалися у Москві. Потім тато знову потрапив у полон, але його звільнили американці. Вони пропонували йому виїхати до Америки, але він, комуніст, не захотів. Коли війна закінчилася, в 1945 р. його спершу заарештували, але потім перевірили його історію і випустили, а незабаром Сталін призначив тата боротися з українським, чеським, угорським, болгарським та польським націоналізмом. Батько був відповідальним за всю цю підрадянську зону, він там і радянську владу встановлював».

Після закінчення будівельного училища (1959-1961) повнолітній Йосип повернувся на Закарпаття. Іде в гори і спілкується з катакомбним монахом о. Мелетієм, який також спричинився до формування світогляду захисника Церкви. Згодом він і його брат ближче зійшлися з провідниками районної організації Українських націоналістів.

«Чи знав про це батько? Я думаю, знав, – згадував Йосип. – Він мене якось покликав і сказав: «Не час зараз займатися тим, чим ти займаєшся. Це або смерть, або вічна в'язниця». Так і вийшло. Я відсидів у в'язниці 23 роки 2 місяці і п'ять днів».

Борець проти режиму

Вперше Йосип та його брат Борис були заарештовані у 1962 р. за незаконне придбання, зберігання зброї та забороненої літератури. Йосипу було 19 років, його засудили до чотирьох років в'язниці, сімнадцятирічного брата – до трьох. Пізніше Бориса, члена ОУН, вбили при спробі втечі. В лютому 1963 р. Йосип втік з тюрми. Невдовзі його схопили і знову засудили. У 1965 р. втікає з табору Бінзаки. Тривалий час переховувався у знайомих та родичів у селах Нижні Ворота, Голятин, Келечин. Його знайшли і везли в Міжгір'я. Але біля церкви у селі Майдан Йосип вискочив з мотоцикла і втік до лісу.

Підпільно працював. 1 березня 1966 р. Тереля був заарештований і засуджений до 7 років таборів суворого режиму. Його відправили до в'язниці Губник Вінницької області у секретну зону, де утримували 240 втікачів.

Начальник в'язниці завів його на дах, показав 7 парканів навколо тюрми і похвалився: «Звідси ще ніхто не біг». Однак Тереля пробув тут рівно півтора місяця.

Він гордився своїми дев'ятьма втечами з в'язниць. Невдовзі Йосипа арештували і відправили до тюрми в Ужгород. Через кілька місяців він знову втік. Його впіймали і знову судили – дали дев'ять років суворого режиму.

Привезли в Маневичі (на Україну). Табір для політв'язнів знаходився на болоті. Та після семи місяців перебування Йосипу і звідси вдалося втекти.

У ці роки переслідувань Й. Тереля зустрів Олену Уманець з Вінниччини і з нею створив міцну сім'ю. Вінчалися вони підпільно в отця Павла із села Білки. Йосип згадував: «Не будь отця Павла, хтозна, як би продовжилося моє життя… Павло хрестив моїх дітей. Тоді за таємне богослужіння, хрещення, вінчання російські комуністи відмірювали щедрою рукою 7, 10, 15, 20 і 25 років концтаборів».

У подружньому житті Йосипа та Олени народилося троє дітей – Мар'яна, Калина і Пав-

ло. Надзвичайно стійка, терпелива Олена сама ростила та виховувала дітей у всі роки, коли відомий борець за права Церкви перебував у тюрмах і таборах за свої переконання.

Подружжя було під постійним контролем КДБ, але мужньо і гідно перенесло утиски комуністичної влади.

Олена Тимофіївна працювала лікарем-гінекологом в амбулаторії. Її поважали селяни як хорошого спеціаліста.

Двоюрідна сестра Й. Терелі Єва Фулей згадувала: «Сім'я переживала важкі часи: занедбане житло, відсутність нормального харчування та навчання дітей, безробіття батька, постійні обшуки житла – ось неповний перелік усіх обставин, в яких опинилась ця сім'я».

У 1967 р. Йосип був засуджений Кіровоградським обласним судом за тенденційне висвітлення історії України і «наклепницькі вигадки» про політику уряду й партії до 8 років таборів суворого режиму. Інкримінувалися Йосипу його вірші, записи. У 1968 р. за українську націоналістичну пропаганду відбував покарання в Дубровлагу (Мордовія). За підозрою в організації підкопу в 1969 р. засуджений знову – і його перевели з табору до Володимирської в'язниці.

Й. Тереля розповідав, що після того, як потрапив до одиночної камери, мати нібито побувала на прийомі у Брежнєва, першого секретаря ЦК КПРС, і той погодився випустити Терелю за умови, якщо його Церква перестане боротися з режимом і піде під керівництво Російської Православної Церкви. Мати приїхала до Йосипа у тюрму і намагалася переконати його залишити католицтво. Саме під час цієї розмови мати і син зрозуміли наскільки далекі вони один від одного за поглядами. Тоді рідна матір, вийшовши з камери, за словами Йосипа, сказала начальнику в'язниці: «Можете робити з ним, що хочете». Було це в 1972 р.

Щоб знищити волелюбного, вірного своїм поглядам, стійкого дисидента, КДБ вдавалося до різних способів знущань: нацьковувало на нього інших в'язнів, катувало, поміщало у психіатричні лікарні, де його лікували психотропними препаратами, щоби під їх впливом він деградував як особистість.

Про своє перебування у камері смертників він згадував: «Мене катували. Прив'язували за руки, де звисає зі стелі ланцюг, і я так висів».

А одного разу його посадили в «морозильну» камеру. Це карцер, який не опалюється, в нього ще нагнітається холодне повітря, а до штукатурки намішана сіль, щоб стіни спливали вологою. Тереля почав замерзати і зрозумів, що його очікує смерть…

В інтерв'ю газеті «Репортер» у Торонто Й. Тереля розповів про свій порятунок у камері смертників.

«Знаєте, яке почуття? Ніби засинаєш. Спочатку повіки і коріння волосся пощипує, потім сон навалюється. Ось так я помирав, і мені снилася бабуся, дитинство. І раптом крізь закриті повіки я відчув, що кімната засяяла, а потім мені на очі лягла рука, від якої відчув запах молока. Я відкрив очі й побачив жінку. Не в білому, ні, а в якомусь старовинному вбранні, як у нас в горах носять. Вона була молода, в хустинці. «Ти мене кликав, я прийшла», –сказала. Вона повідала, що мене не звільнять, що

я відсиджу ще чотири з половиною роки. Вона сказала також, що в кінці-кінців я все-таки вийду на свободу і буду жити в іншій країні. І зникла…»

Спрацювала сигналізація. Прибігли офіцери і побачили, що Тереля живий. Почали допитувати. звідки з'явилося світло. А він їм розповів, що врятувала його Божа Матір. Так його повезли в Інститут Сербського на експертизу».

Й. Тереля був визнаний психічно хворим і до 1975 р. утримувався в Сичовській спецпсихлікарні Смоленської області, а потім переведений до психлікарні загального типу в Челябінську.

«У мене був, – писав Й. Тереля, –єдиний шанс уникнути смерті – прикинутися шизофреником».

У листопаді 1976 р. примусово був висланий до Вінницької психлікарні. Потім був звільнений. Наприкінці грудня Й. Тереля направив голові КДБ СРСР Ю.В. Андропову відкритий лист під назвою «Нотатки з будинку для божевільних», який був опублікований в США.

Знову арештований у квітні 1977 р. Йосипа помістили в Берегівську лікарню на Закарпатті. З неї він утік. Через деякий час його арештували і у вересні 1977 р. помістили в Дніпропетровську спецпсихлікарню, згодом у психлікарню загального типу в Закарпатську область.

У вересні 1982 р. Терелі дозволили повернутися додому. Він не полишає своєї діяльності проти режиму. Заснував «Ініціативну групу захисту прав віруючих і Церкви на Україні» і за це у квітні 1983 р. у місті Іршаві Закарпатської області засуджений до 1 року таборів суворого режиму. Після звільнення знову очолив ініціативну групу, переховуючись від КДБ.

У лютому 1985 р. Йосипа арештували. Перебував в Ужгородській, а потім у Львівській в'язницях. У серпні цього ж року Ужгородський обласний суд засудив Терелю до 7 років позбавлення волі в таборах суворого режиму і 5 років заслання.

Йому інкримінували редагування «Хроніки Української Католицької Церкви», поширення антирадянської літератури, написання листів на захист УГКЦ. За все це був етапований у табір посиленого режиму ВС-389/36 Пермської області.

На Заході багато писали про переслідування українського дисидента. Політичний притулок йому запропонували Нідерланди, Франція, США і Канада. У 1987 р. після офіційної зустрічі Горбачова і Рейгана Й. Терелю звільнили з тюрми, позбавили громадянства УРСР і видворили за межі країни.

Публіцист, художник, поет

З 1988 р. Йосип Тереля з дружиною Оленою і трьома дітьми проживає в Торонто (Канада). В еміграції розгорнув різносторонню діяльність. Працював у Канадському інформаційно-архівному центрі католиків Східної Європи. Заснував власне видавництво, в якому друкував книги, головним чином про порушення людських прав в Україні, а також теологічну, історичну, етнографічну літературу. Публікував журнали «Хрест», «Монархія і Україна», спричинився до відновлення часопису «Воля і Батьківщина», редагував місіонерський журнал «Назарет», часопис «Бойківські літописи».

Й. Тереля писав філософсько-богословські твори, що увійшли до книг «Свідок», «Царство духа», «Щоб усі були одно», «Тіло і кров». Ці праці були видані в Канаді, перекладені різними мовами. Автобіографічна книга спогадів і роздумів «Свідок» вийшла у 1991 р. в Канаді англійською мовою двохмільйонним тиражем і в католицьких колах стала справжнім бестселером.

Й. Тереля працював в американських архівах. Знайшов і за допомогою фахівців реставрував унікальну кінострічку про Карпатську

Україну часів її проголошення, яку переглянули тисячі закарпатців.

Він часто виступав на міжнародних конгресах, конференціях і симпозіумах у багатьох країнах, зокрема у США (Білому домі), Ватикані, Ірландії, Великобританії, Індонезії, Мексиці, Кубі, Філіпінах. Усюди висловлювався українською мовою.

Дисидент під час поїздок по світу зустрічався з найвизначнішими людьми, в тому числі з Папою Іваном Павлом II, королями і президентами різних країн.

Перебуваючи у Канаді, Йосип багато малював. Виставки його картин – живопису, графіки, іконостасу – користувалися великим успіхом.

Емігрант проводив велику благодійницьку та місіонерську діяльність. За це отримав чимало подяк від шкіл, ліцеїв, «Меморіалу», а також від Українського фонду культури за фінансову підтримку цільових програм. Й. Тереля жертвував кошти і на розвиток української преси та побудову храмів на рідній землі. Неодноразово привозив гуманітарну допомогу літнім людям і дітям у сиротинцях, в'язням у тих тюрмах і таборах, де сам колись перебував.

Визначною подією в житті письменника було присудження йому Міжнародної премії імені В. Винниченка за його публіцистичні твори.

Про Й. Терелю в Америці була видана книга Майкла Брауна «Труба Гавриїла», а в Росії – твір Михайла Річкина «Окуневський ковчег».

Влітку 1992 р. Й. Тереля разом з американським письменником Доном Мегеном брав участь у великому «Марші миру» у м. Меджугор'є. Подібне зібрання віруючих він хотів провести у Грушеві на Закарпатті, але під Братіславою його арештували і після дводенного ув'язнення відправили в Австрію, повідомивши, що українська сторона відмовилася надати йому візу. Й. Тереля повернувся в Торонто, хотів легальним шляхом отримати візу для поїздки на Україну, але йому відмовили. Проте ностальгія за Батьківщиною була такою сильною, що він без візи у січні 1993 р. пересік молдавсько-український кордон, побував у Львові, Житомирі, Києві і на Закарпатті. Ще раз приїжджав на Закарпаття у 2002 р. Гостював у отця Михайла Данилаша із Нижнього Болотного. Жителі села на Іршавщині підпільно сповідували греко-католицьку віру протягом сорока років заборони. Отець Михайло був побратимом Йосипа Терелі у найбільш драматичні роки радянських репресій.

Відомий дисидент заповів поховати себе у Нижньому Болотному, де його відспівав би старий друг.

16 березня 2009 р. під час операції перестало битися серце патріота, незламного борця Й. Терелі. Не знав він, що його побратим, отець Михайло помер на два тижні раніше.

Остання воля емігранта була виконана. Через чотири місяці, 8 липня 2009 р. тіло Й. Терелі привезли з Канади у рідний край і з почестями, у вишиваній сорочці, поховали в Нижньому Болотному.

Йосип Тереля все своє життя боровся з радянською тоталітарною системою за свободу свого народу і Церкви. Він мріяв про заможне життя українців у демократичній, вільній державі.

Американський журналіст Майкл Браун писав про нього: «Я ніколи не зустрічав людини, подібної до нього, міцнішої, аніж він. Тереля над усе присвятив себе Церкві і своїй Батьківщині – Україні.

Він не був самою досконалістю. Але виявився героєм. Важко бути прекрасною людиною, коли ти був свідком багатьох убивств і твою молодість у тебе вкрали».

Це була також різносторонньо обдарована особистість. Його творчість – літературна, художня спадщина – чекає на видання і поширення в Україні. ■

Марія БОЖИК,
член Спілки журналістів України

Петро ШКРАБ'ЮК

З книги "Сто кроків до Храму: невідоме про відоме"

АТЕЇСТ БОРІС ПОЛЄВОЙ У ЧЕНСТОХОВІ: З'ЯВА МАДОННИ

Напевне, Ви пам'ятаєте мою розповідь про журналіста, письменника, політичного діяча Осипа Назарука, життя якого у жовтні 1939 (коли втікав зі Львова до Варшави) висіло на волосинці, і врятувала його щира молитва до Богоматері. Бо коли Назарук помолився, то відчув, що Богородиця немовби огорнула його омофором – і для енкаведистів він став недоступний…

Подібних випадків порятування таким чудесним способом – через глибоку молитву – тисячі. Я навів один із них, але, гадаю, дуже переконливий і повчальний. Так само зафіксовано безліч фактів порятунку та зцілення внаслідок незримої дії чудотворних Богородичних ікон – а їх в Україні, як дослідив історик і письменник Григор Лужницький, майже двісті. Ласка Богоматері сходила на хворих, немічних, зневірених теж через ревну молитву.

Надзвичайно вражає, коли ікони чи інші священні зображення оживають і діють зримо, явно. Свята Тереса від Дитятка Ісуса, – а вона жила у другій половині XIX століття, – в автобіографічній "Повісті про одну душу" пише, як вона тяжко захворіла і, не маючи жодної помочі на землі, з болю звернулася до Божої Матері, аби Вона змилосердилась та продовжила її дні...

"І раптом ікона ожила! Пресвята Діва Марія стала прегарною, такою прегарною, що я ніколи не знайду слів, щоб змалювати цю Божу красу. Її обличчя випромінювало невимовну лагідність і ніжність. А захоплююча посмішка, здавалося, проникає все моє єство! Всі мої страждання зникли, дві великі сльози з'явились у мене на очах і тихо покотились вниз…

Це були сльози небесної, нічим не зворушеної радості! Пресвята Діва наблизилась до мене! Вона мені посміхнулась!... О, яка я щаслива! – думала я, – але про це я не розповім нікому, інакше моє щастя зникне. Потім я без будь-яких зусиль опустила очі і впізнала свою дорогу Марію! Вона з любов'ю дивилася на мене, виглядала дуже схвильованою і, очевидно, здогадувалась про велику милість, якої я щойно удостоїлась".

На оживлення святих зображень вказують й інші подвижники Церкви. І це легко пояснити: то – містики, люди, готові сприйняти диво. Одначе траплялись випадки, коли оживлення

бачили атеїсти, комуністи, як от відомий письменник, автор популярної у свій час книги "Повість про справжню людину" Борис Полєвой.

У другій половині січня 1945 року від німців було звільнено польське місто Ченстохів, в якому на Ясній Горі височить монастир, а в монастирській церкві майже п'ятсот п'ятдесят літ зберігається чудотворна ікона Матері Божої, як її називають поляки, Матка Боска Ченстоховска. Щоправда, до 1382 року Матка Боска Ченстоховска перебувала в Україні, в місті Белзі, що продовж трьохсот літ – з XII по XV століття – був столицею окремого удільного князівства.

Чудотворна ікона зберігалася в Белзі декілька століть, перебула монгольську навалу – тільки слід від удару татарської шаблі залишився в Богоматері на щоці... 1382 року ікону вивіз до Ченстохова князь Владислав Опольський – і відтоді вона стала символом національної гордості поляків. Ще раніше, 1269 року, в полон до суздальського князя, руйника Києва Андрія Боголюбського попала чудотворна ікона Вишгородської Богоматері. Зараз вона є гордістю росіян, відома як Владимирська Богоматір.

Безліч таких святинь ми втратили, але якщо вже не повернемо їх, то бодай повинні знати історію їхнього – українського – походження. Зрештою, такі святині, в даному разі ікони, промовляють до всіх людей, незважаючи на їхню національність. Тим-то повернемося до Ченстохова, у другу половину січня 1945 року.

Розвідники довідались, що есесівці підклали під монастирську церкву на Ясній Горі вибухівку – авіабомби. І маршал Конєв, командуючий Першим Українським фронтом, відправив туди підполковника Ніколаєва, який мав організувати розмінування. З Ніколаєвим полетів кореспондент "Правды" Борис Полєвой. Обидвох офіцерів поселили в келії, де встановили навіть польовий телефон. Опікувався гостями вісімдесятирічний чернець Сікст, який до вступу в монастир викладав у Варшавській жіночій гімназії російську мову та літературу, грав на роялі, був людиною непересічною. Одного разу він запитав Полєвого: "Ви атеїст, так? Всі ви атеїсти… В Бога не вірите? Зовсім не вірите? Ну, це вже даремно, ви дуже збіднили свій світ. Але то ваша справа. Не смію заперечувати... Одначе Матка Боска... О, це зовсім інше. Вам вона не показалася, ні?" Полєвой ухильно відповів, що не розуміється на образах. Сікст тоді заявив, що Богородиця їм не до вподоби. "Не сподобалась і не могла сподобатись, – твердив Сікст, – ось чому вона не захотіла вам явитися".

Сікст був прозорливим монахом. У порівнянні з іншими образами Мадонни, які є втіленням юної чистої краси, Ченстохівська, писав Полєвой у своєму воєнному щоденнику, "є найбільш буденна: втомлена літня жінка з темним змореним обличчям пригортає до себе , здається, не сина, а внука. До того ж шрам на щоці. Ікона старовинна... Просто не розумію, в чому сила, яка продовж багатьох віків притягує до неї сонми прочан мало не з усього світу. Зізнаюсь, ми з Ніколаєвим, колишні комсомольці і, певна річ, безбожники, яким несподівано судилося брати участь у рятуванні цієї релігійної святині, відходили від ікони розчаровані…"

І от на прохання Ніколаєва Сікст ще раз повів гостей до Матері Божої. "Дивіться на неї, дивіться і намагайтесь ні про що не думати. Забудьте, де ви, хто ви і чому ви тут. Просто стійте і дивіться", – сказав Сікст і відійшов убік. Гості намагались прислухатись до порад старого ченця. Але всілякі думки несамохіть крутилися в голові, та й втома давалася взнаки. "Я вже почав дрімати, – писав Полєвой, – але що це? Розплющив очі. Ікона, принаймні лик і рука Богородиці, ніби заволоклися млою, розтанули, натомість із імли почало вимальовуватись інше обличчя: округле, зовсім юне. Воно проступало не відразу, а ніби окремими частинами – спочатку губи, брови, потім ніс, очі, прядка волосся, що виглядала з-під рами. І ось уже цілком новий образ дивився на нас із іскристої діамантової ризи. Оправа, риза, дитина – все це зоставалось, як і раніше, але сама Богородиця невпізнанно змінилася.

Вона не була схожою на жодну з відомих Богородиць чи Мадонн, не скидалася на жодну з картин італійського Відродження, а якщо щось і споріднювало її з тими образами, то це риси людської чистоти. Це була смуглява дівчина яскраво вираженого східного типу, дівчина літ п'ятнадцяти, шістнадцяти. Здоров'я, фізичне і духовне, мовби проступало крізь смуглявість шкіри. Подовгасті очі, великі, мигдалеподібні, дещо зачудовано дивилися на нас, а припухлі, нещільно стулені губи викликали аж ніяк не релігійні емоції. Мені, – продовжує Полєвой, – спало на гадку, що дівчина ця скидалась на Суламіф, і не з Біблії, а в інтерпретації відомого оповідання Купріна".

Поява Богородиці вразила Полєвого та його супутника. Вони розгубилися, не могли повірити, що таке сталося з ними, атеїстами і комуністами. Коли Сікст покинув їх, вони повернулися до храму, ретельно оглянули чудотворну ікону з усіх боків. Але ніякого секрету, ніякого фокусу, ніякого проекційного апарату, як гадали, не знайшли. І не могли знайти, бо поява Богородиці – одна з тих чудесних появ, які вкотре вже підтверджують існування надприродного світу. І того, що навіть невіруючі та грішники мають ще час навернутися до віри і спасти свою душу... Принаймні зустріч з Богородицею вплинула на тодішнього кореспондента центрального партійного органу газети "Правда", і він наважився занотувати цю подію у своїх записках "Эти четыре года", які вийшли 1978 року в Москві вже другим виданням. А я вирішив переповісти її. ■

«Зі святими упокой, Христе, душу слуги Твого!»

Упокоївся у Господі о. Софрон Симеон Яциків, ЧСВВ

25 вересня 2014 року в Дрогобичі (Україна) упокоївся в Господі на 71-му році життя, 47-му чернечого покликання, 23-му священнослужіння світлої пам'яті ієромонах Софрон Симеон Яциків, ЧСВВ.

О. Софрон Семен Яциків, ЧСВВ, народився 8 березня 1944 року в с. Мости Городоцького району на Львівщині. З березня 1968 р. в домі о. Антонія Масюка, ЧСВВ, підпільно вступив до Василіянського Чину. За два роки там же склав тимчасові обіти, а 3 жовтня 1976 р. – вічні. Навчався у підпільній василіянській семінарії. 27 жовтня 1991 р. в Івано-Франківську з рук єп. Софрона Дмитерка отримав пресвітерські свячення.

Все своє священиче служіння о. Софрон провів у Дрогобичі. З 1991 р. брав участь в зорганізуванні парафії (був першим парохом), будові храму Вознесіння Господнього, який врешті освятили 25 листопада 2011 року. О. Софрон був помітною постаттю в духовному й суспільному житті Дрогобича: проводив численні зустрічі з дрогобичанами, брав участь у громадських заходах, дописував у періодичні видання, вів теле- й радіопередачі, катехизував у освітніх закладах. А поза цим увесь час проводив при храмі Вознесіння, завжди готовий послужити кожному. Не дивно, що в Дрогобичі о. Софрона двічі визнавали «Людиною року». В церкві Вознесіння о. Софрон і відслужив свою останню Літургію 15 вересня цього року. А відтак – різке загострення недуги шлунка, термінова операція, десять днів у реанімації... і зустріч з Господом.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

ШКІЛЬНІ ПРИГОДИ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Андрій навчався у п'ятому класі. За успішністю був першим у класі і завжди виявляв скромність, добре поводився з вчителями і з учнями. Виховання матері й бабусі було добрим плодом його поведінки.

У березні помирає Сталін. Ця звістка всіх приголомшила. «Безсмертний вождь» таки помер, і тому дехто з начальників був розгублений. Вже вранці старші люди сприймали цю звістку по-різному. Одні раділи, бо страшного тирана не стало, а інші лякалися, що після нього буде ще жахливіший диктатор і буде щось страшне, подібне до кінця світу.

До Горішних зайшов вранці сусід і радісно сповістив:

– Помер наш Ірод. Кажуть, що відпустять наших арештантів, священиків і більше не будуть вивозити до Сибіру. Моліться, щоб Микола повернувся.

– Дай Боже, щоб ваше слово сповнилося, бо є такі, що хвалили його, – відповіла Марія.

– В житті все міняється, ми, старші, також відійдемо, а оцим, – він показав на дітей, – прийдеться боротися за Україну і творити в ній нове життя.

Андрій саме в цей час виходив з хати – спішив до школи.

Перед уроками старша віком вчителька, класний керівник, розповіла, що не стало вождя. Вона оголосила учням траур, кажучи:

– Прошу всіх вас бути на ці дні здержаними в емоціях, не усміхайтесь, не співайте пісень, не веселіться, будьте сумними, а в день похорону, коли будемо переживати кончину батька Сталіна, ми повинні плакати, як-не-як помер наш вождь.

На другий день в селі у клубі збирали на мітинг людей, всіх учнів зі школи змушували йти туди. Навіть говорили учням, щоб вони висловлювали плачем свій жаль. На стіні і на столі був портрет вождя, перев'язаний чорною стрічкою. На збори прибули дільничний міліціонер, два солдати, все колгоспне начальство, а також представники з району.

Голова колгоспу відкрив мітинг. Увімкнули патефон, всі встали і слухали гімн, хоч щось скрипіло, заїдало і звуки були невиразні.

До Андрія підійшла вчителька, подала йому записку, щоб він прочитав, коли йому про це скажуть. Першими виступали, говорили про Сталіна всі сільські начальники. Парторг розказував про його життя:

– Він у свій час навчався в духовній семінарії, але своїм розумом пізнавши облудність релігії, залишає її й стає на шлях революційної боротьби за визволення робітників і селян від гніту поміщиків і капіталістів.

Прийшла черга до бригадира Федора Гука. Він став біля трибуни, щоб висловити своє співчуття від усіх жителів села. Його добре зна-

ли в селі від малого до найстаршого. Вже зранку він ходив по селі, несамовито кричав з лайкою на людей, даючи розпорядження на цілоденну працю в колгоспі так, що голос його було чути аж на друге село. Зате в розмові не міг, як говорили люди, зв'язати два слова докупи.

Стоячи біля трибуни, він витягнув червону хустину і почав обтирати немовби сльози жалю. Всі уважно дивилися, а діти почали усміхатись. Їм здавалося, що це він робить навмисно. Потім він подивився на всіх і почав говорити, заїкаючись, плачучи:

– Вмер, вмер, помер наш, наш, наш батько Сталін. Ве-ве-ликий жаль розриває моє серце, як ми тепер будемо жити без батька?.. Залишив нас, нас нещасними сиротами.

Діти почали всі сміятися, так що вчителі стали кричати на дітей, щоб заспокоїлися. Але після цих слів він обернувся до начальства і заридав, повторюючи:

– Ой-йой-йой, що ми будемо робити без нашого батька, на кого він нас залишив?.. А більше я не можу щось сказати, боюся, що серце не витримає, – знову обтирав цією червоною хустиною обличчя від сліз, покидаючи трибуну.

Хоч вчителі зацитькували, та учні, а далі й всі присутні ще більше усміхалися з цієї комедії. Після нього виступав голова колгоспу, вкінці кажучи:

– Хто ще хоче виступити?

Всі мовчали, тоді вчителька підняла Андрія, щоб він прочитав записку, але записки він не міг знайти, почав говорити своїми словами:

– Помер вождь Радянського Союзу, хай живуть усі наші керівники держави, голова колгоспу і наші вчителі…

Тут його перебили і сказали йому, щоб він висловив ще своє побажання. На що він тихо відповів, але всі почули:

– Я хочу, щоб мій батько повернувся з Колими додому…

Вчителька від переляку почервоніла, а голова об'явив, що збори закінчилися. Знов увімкнули патефон. Чути було хриплий голос радянського гімну. Кожний зі своїми думками залишав сільський клуб.

Минуло з цього часу кілька десятків років. Один з цих учнів приїхав відвідати своїх батьків. Йдучи дорогою, він зустрів дідуся, що перевалював з ноги на ногу з палицею і з торбою в руках. Він йшов до крамниці. Привітались, почали розмову про минуле. Біля самої крамниці, де було більше людей, чоловік запитав дідуся:

– Пам'ятаєте, коли помер Сталін, Ви на зборах у клубі плакали. Скажіть, чи це був правдивий ваш плач, чи Ви тільки так вдавали?

Дідусь подивився на нього, від несподіванки скривив своє обличчя, стиснув від злості зуби, кажучи:

– Ти більше нічого не міг придумати? Тоді мене боялися, бо я був, хоч невеликим, але начальником, а тепер я ніхто. Не поважають мене, старого, за мою дурну молодість, – сказав і пішов, тримаючись за поруччя сходами до крамниці.

***

Осінні дні коротшали, хоча сонце все ще радувало всіх своїм теплом. Нічна прохолода і ранкові приморозки нагадували, що вже не за горами зима. Для Андрія осінь також стала золотою порою освоєння знань. Вирішивши здобути середню освіту, він кожен день долав до семи кілометрів, йдучи до сусіднього села, де була школа, так звана десятирічка. Вранці він прокидався на голос радіо-гучномовця. Але ще раніше підіймалася зі сну мати. Вона вимикала гучномовець, щоб відмовити ранішні молитви, після чого розпалювала грубку, щоб на плиті підігріти ячмінну каву.

– Андрію, вставай – кава вже готова, – немов би зі сну запрошувала його до столу.

В хаті була тиша, коли Андрій молився. Тільки чути стогнання батька, коли повертався він на ліжку з боку на бік. Мати завжди дивилася, як молиться її синок, і просила також у Бога щасливої долі для нього.

Сніданком Андрія була гірка ячмінна кава з молоком і шматок черствого хліба, який він

розмочував у цій же теплій каві. Відпровадивши Андрія до школи, мати будила Лесю й Василька. Вони навчалися у своєму селі, тому часу їм залишалося більше.

Вийшовши з хати Андрій, тут же відчув свіжість осіннього ранку. Хоча досвітня темрява не так швидко відходила, з часом ставало щораз світліше. Жовті листочки від подуву вітру злітали з дерев і вкривали протоптану стежину, якою йшов до школи Андрій. Настрій у нього був чудовий, він роздумував над уроками, а також в доброму настрої відмовив вервичку.

Уроки для Андрія проходили успішно. Він добре відповідав, а також допомагав у розв'язанні задач іншим учням, від чого був задоволений. Останнім уроком була історія, якою Андрій дуже захоплювався. Він настільки цікавився історичними подіями, що навіть вступав у суперечки з вчителем.

Перед уроком вчитель історії підійшов до Андрія, кажучи з попередженням:

– Після уроку тебе просять залишитися на співбесіду.

Урок проходив спокійно. Але Андрій відчував щось недобре. І коли учні залишали клас після уроку, він також разом з усіма хотів йти додому. Та вчитель при дверях зупинив його:

– А ти куди? Тобі було сказано залишитись? – дорікав підвищеним голосом, завертав назад його до класу.

Через декілька хвилин прийшли ще двоє: вчителька української мови і представник з району.

Тут же почалася відверта розмова, Андрія розпитували про його домашнє життя, про батьків, сестричку, братика. Здавалося, що вони так хвилюються не лише за його сьогодення, але і про майбутнє його життя.

– А чи ти задумувався над собою, чим будеш займатися після закінчення школи? – запитувала вчителька.

– До закінчення школи ще далеко. Я тільки-но навчаюсь у восьмому класі, – відповіав Андрій.

– У тебе добрі успіхи в навчанні, і ми тобі допоможемо вступити до університету чи до якогось іншого навчального закладу, але для цього тобі треба вступити до передового загону нашої молоді, до комсомолу. Я думаю, що тобі це все зрозуміло. Ми багато розказували і читали про героїв-комсомольців, хіба ти не хочеш бути подібним до них?

Андрій тут же зблід, опустивши очі, не знав, що говорити, і просто мовчав. Тоді представник з району запитав:

– Чому ти так налякався? Що з тобою? Кого ти боїшся? Про це ніхто не буде знати, навіть твої батьки. У цьому ми тобі допоможемо. Ти знаєш героя Павлика Морозова. Батьки можуть бути проти цього, але ти будеш належати до передової нашої молоді, яка буде будувати світле майбутнє – комунізм.

– Я про це ніколи не думав, тому… – не доказавши, Андрій, замовчав, щось зціпило його уста, очі зачервонілись. Його почали розпитувати на різні теми, та він мовчав.

– Ми знаємо, що твій батько був засуджений, і тепер, коли він повернувся додому тебе настроює проти радянської влади?

– Мій батько нічого не розказує про те, як він перебував на Колимі. Тільки одного разу сказав, що це було справжнє пекло, про яке нема що розказувати. А так навіть вночі стогне і жаліється, що болять ноги, рука, спина, – відповідав хлопець, немов би захищав свого батька.

Перейшовши на іншу тему, вони розпитували Андрія про віру в Бога.

– Тобі, мабуть, відомо, що комсомольці не вірують Бога, бо Його немає. Це ти повинен добре усвідомити, навіть, якщо батьки тобі будуть нав'язувати своє вірування в Бога. Чи тобі батько щось говорив про Бога?

– Прошу вас, зараз не згадуйте мого батька, він… – і тут в Андрія потекли сльози, він почав схлипувати.

Вчителі розгубилися і не знали, що говорити учневі, тоді районний представник сердито заявив:

– Дивись, розплакався. Такі, як ти, під час війни вже на фронті воювали, розпустив свої нюні. Ми хочемо тебе в люди вивести, а ти… Ось підпиши заяву і підеш спокійно додому.

Андрій заспокоївшись, відповів:

– Ні! Я підписувати нічого не буду.

– Чому? Бог тебе не пускає, чи що? Невже ж ти віруєш…

– Я вірую, – трохи помовчавши, твердо сказав, – так, я вірую в Бога.

– Якщо ти віриш у Бога, тоді у школі немає чого навчатись. Ми будемо ставити питання про дальше твоє навчання.

В розмову вступив учитель історії:

– Погляди у кожної людини можуть мінятися. Через рік, а то навіть через місяць, мені здається, що з часом забудеш про Бога. У батьків свої погляди, але вони не вічні і відійдуть. За нами майбутнє. Ми бачимо, якими темпами прогресує техніка, наука, що Бог зупинити цього не в змозі. І для того, щоб управляти технікою, робітникам і селянам потрібні знання. Сьогодні ми тебе відпускаємо, ось візьми цей статут, добре прочитаєш, і ми через деякий час знову з тобою поговоримо. Про нашу розмову нікому ні слова, зрозумів? Навіть твої батьки про це не повинні знати.

Андрій устав, подивився на всіх безвинним поглядом і, з полегшенням кажучи: «До побачення», вийшов з класу.

Додому йшов Андрій засмучений. Він не міг зрозуміти, що з ним творилось, що від нього вимагали, чому їх цікавить віра в Бога, чому такі вимоги відречення від Бога, чому так силою тягнуть до комсомолу?

Три дні Андрій не розмовляв з батьками, весь час щось думав, і це тривожило його матір.

– Щось з нашим Андрієм сталося, ходить, як заворожений, – говорила чоловікові, – може, щось у школі натворив.

– Він завжди був відкритий і нічого не приховував, не дай, Боже, щоб його хтось заворожив, – відповідав з тривогою Микола.

Коли Андрій третього дня прийшов зі школи додому, батько відразу став дорікати:

– Чому ти нам нічого не говориш? Розказують, що тебе хотіли затягнути до комсомолу, а ти мовчиш.

Андрій усміхнувся, став перед батьком розказувати, як з ним говорили і обіцяли золоті гори, лиш би він підписав заяву на вступ до комсомолу, а для цього потрібно відректись від Бога.

– Це щось подібне, як записували до колгоспу, а про мене нічого не питали? – запитував батько.

– Їх цікавило, що Ви розказуєте нам. Я їм сказав, що Ви тільки стогнете від болячок. Тоді мені пояснювали, що батьки, як пережитки минулого, скоро повмирають, а нам відкривається майбутнє комунізму. Та коли я сказав, що вірую в Бога, це їм не сподобалося, і мені дозволили йти додому. Та ще сказали, щоб про це я нікому не говорив ні вдома, ні серед учнів. Вони так усім говорять.

***

Це вже було в десятому класі. Андрій ще більш старанно навчався. Тепер особливо його цікавили фізика, математика та історія. Як не дивно, його більше не примушували всупати до комсомолу.

Хрущов, розкритикувавши Сталіна, об'явив себе вірним ленінцем, почав нову боротьбу з релігією. На першому місці були навчальні заклади. Тому взялися всіх перевиховувати, а особливо дітей і молодь.

В школі готувались до районного фестивалю пісень, де здебільшого возвеличували Леніна й партію. Декілька разів на тиждень учнів готували до фестивалю.

Раз на тиждень з районного містечка приходив зі скрипкою учитель співів. Мабуть, перед директором він хотів себе, показати також вірним ленінцем. Першою піснею мала бути ленінська – забув уже сталінські, які ще недавно він змушував співати учнів.

Після уроків зібрали учнів усіх класів, щоб з ними провести чергову репетицію. Вони стояли

в двох рядах у залі, а перед ними учитель співів диригував. Треба було досконало заспівати «Ленин всегда живой…» Російська партійна пісня учням давалася дуже важко. Та й бажання у них не було повторювати постійно ці фарисейські слова, які виражали якесь «нове божество».

Андрій стояв у першому ряді хлопців і дівчат, а очі диригента були постійно звернені на нього, бо був обдарований добрим голосом.

Учитель був дуже сердитий і злився, що у нього не виходить з хором. Він кричав:

– Скільки можна партачити, вище голови, розкривайте губи і на весь голос, вдихайте повітря і всі разом, – і тут він знову зупинив їх, закричав:

– Чому стоїш, тумане, і не тягнеш? Дивись на портрет Леніна і починаємо. Тільки почали, він знову зупинив – щось не виходило – і знову кричав:

– Сьогодні не вийдете звідси, поки мені не заспіваєте так, як це належиться. Нам потрібно, доказати, що ми любимо Леніна, бо ми також радянські громадяни, не тільки учні, зрозуміли?..

Учні були втомлені після цілоденного навчання і зголодніли, а тут крик і незадоволення вчителя, який все ще домагався того, чого сам не розумів:

– Тепер всі разом, бадьоро, це вам не церква, де стогнуть бабусі. Чого дивишся? Відкривай рот, – кричав з якогось злобою на Андрія.

Хлопець обернувся, взявши в руки сумку, і швидко вийшов із зали й попрямував по сходах додому. За ним вибіг вчитель, але в цей час всі учні почали виходити, із обуренням покидали зал.

– Ви куди? – знервовано кричав, – повертайтеся в залу, завтра всі підемо до директора. А коли побачив, що всі учні розійшлися, озлоблений зібрав зі стола ноти, скрипку, теж пішов.

На другий день Олексій Федорович у канцелярії перед учителями виявляв своє незадоволення:

– Кого ви навчаєте – бандитів? Горішний вчора зірвав мені співи. Він не має права по закону ні одного дня більше відвідувати школу. Сопляк насміхається над Леніним.

Учителі від несподіваного висловлювання були шоковані, розуміючи, про що йде мова. Вони мовчали і не знали, що говорити своєму співробітникові. Тільки вчителька фізики спокійно пояснювала:

– Олексію Федоровичу, ви не задумувалися над тим, що вони у школі після уроків відчувають голод. Адже ж деякі учні встають вранці і невідомо як снідають, буває, що шматка хліба не мають, а потім пішки долають кілометри до школи. Якщо хочете організовувати співи, то робіть це зранку.

– Як же тоді бути з фестивалем? Якщо його зірвемо, мене і вас не похвалять. Мені сказали за всяку ціну підготовити учнів до виступу. Та йому дальше не дали договорити інші вчителі, і він замовчав. Залунав дзвоник, і всі вчителі розійшлися по своїх класах вести уроки.

Олексій Федорович увійшов до десятого класу і тут же почав сваритись з Андрієм. Як нікоди, він кричав на Андрія, назвавши його підлим боягузом, обзивав усякими словами. Дехто з учнів сміявся з такої лайки, інші обурювались. Андрій мовчав, він розумів, що за такі дії його можуть виключити зі школи. Тепер він чекав одного – коли його викличе директор школи до свого кабінету. Про цей випадок від інших учнів дізналась мати і розказала батькові.

– Вчителі одні хвалять нашого Андрія, а інші мають клопіт. Щось там під час співів натворив, коли співали про Леніна.

І тут увійшов до хати Андрій, почувши це, сказав батькам:

– На мене обізлився «співак», тому що я не захотів співати про безбожника Леніна, але вчителі і директор нічого не говорили мені, хоч усі знали, що учні покинули зал через мене.

– Тепер треба бути дуже обережним, - відповідала, повчаючи сина, мати, – нічого не вдієш – сатана заволодів світом, а про Господа Бога можна вдома говорити і молитися, щоб ніхто не бачив. Та все це до пори, до часу. ■

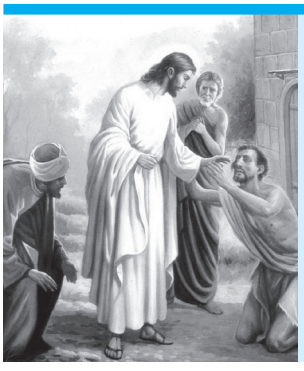

МОЛИТВА У ТЕРПІННІ

Ісусе, Божественний Спасителю, через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії жертвую Тобі моє тілесне терпіння та душевні скорботи в наміреннях святої Церкви, Апостольства молитви та … (назвати своє наміреннія).
Прошу Тебе, обдаруй повнотою вічного життя дітей, яким не дали змоги народитися. Огорни опікою родини, щоб силою Твоєї ласки успішно могли поборювати спокуси злого духа, з любов'ю приймаючи кожне життя та оберігаючи його від моменту зачаття аж до смерті. Вчини, щоб хрест, який несу, став для мене джерелом відваги, визволення та сили, щоб терпіння не позбавило мене надії, щоб не згасла моя віра, а любов щоб не маліла. А коли настане кінець мого життя, прийди по мене і запровадь мене до свого Царства. Амінь.

АПОСТОЛЬСТВО ХВОРИХ: Жовтень – місяць Вервиці

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Місяць жовтень приносить нічні приморозки, але вдень нас зігріває ще тепле осіннє сонечко. Коли за зачиненими вікнами сонце дарує нам тепло, то в наших серцях знову оживає материнська любов Пречистої Діви Марії. І нічого тут дивного, бо світ знову повертається до своїх традицій молитви на Вервиці і посвячує Матері Божій ці вкорочені дні, довгі вечори і ночі. Щоб хто не говорив проти Вервиці, але ми належимо до Вселенської Церкви Христової і ми не можемо залишатися осторонь, коли наше суспільство, наша держава так потребують допомоги Пресвятої Богородиці, всіх небесних сил ангелів і святих та й нас, віруючих.

Дорогі хворі, пам'ятаймо слова Ісуса, коли Він говорив: «Син Чоловічий прийшов не для того, щоб йому служили, але – послужити й дати життя своє на викуп за багатьох» (Мт. 20,28). Дорогі брати і сестри, хоч ви хворі, немічні, нещасливі, однак ваше служіння є надзвичайно дорогим для Церкви. Всі ми, духовні особи і вірні цього світу, творимо одну соборну і апостольську Церкву, яка є не нашою власністю, а власністю Христовою. Тому все, що творимо, нам довірив Ісус Христос. Наша любов до Церкви полягає в тому, що ми виконуємо, незважаючи на наші недуги, свою повинність перед Богом, якої ніхто за нас не зробить. Любов до нашої Церкви є виявом вдячності Христові за даровані Його ласки.

Кожне «Богородице Діво», сказане у свій час, збагачує цей жорстокий світ благодаттю Божою. Мабуть, кожний із вас випробував своє спілкування з Богом. Як нам легко є на душі, коли просимо ласк у Бога, як нас охоплює жаль, коли Господь наших просьб не приймає і не дає того, чого очікуємо, як часто ми не відчуваємо і не бачимо тих ласк, які отримуємо, і не дякуємо Богові, як ті дев'ять прокажених, бо думаємо, що так мало статися. Мені пощастило, бо допомогли мені мої добрі друзі. Лікар прийшов і назначив лікування, і мені полегшало, то при чому тут Бог? То ж лікареві належиться… Забуваємо, що навіть найкращий лікар – інструмент Божий і ніхто інший.

З Богом навіть під час нашої недуги нам легко на душі, а без Бога навіть при великих достатках може бути важко. Чому? Відповідь одна: Бог є нашим щастям і радістю нашого життя, і ніхто інший.

Від самої святої Тайни Хрещення Ісус Христос, Син Божий, в духовному розумінні стає для нас братом.

Він є посередник між Небом і землею, між Отцем Небесним і нами, грішними. Мати Ісуса Марія є і нашою Матір'ю, котра завжди хоче бути разом з нами як зі своїми дітьми.

Якщо запитаємо себе, як ми можемо бути разом зі своєю Матір'ю, Небесною ненькою? Відповідь одна: через слово. А тим словом є наші молитви, з яких найкращою є «Ангельський привіт»: «Радуйся, благодатна, Господь з Тобою! Благословенна ти між жінками» (Лк. 1:28).

Коли Діва Марія затривожилась, Ангел їй сказав: «Не бійсь Маріє! Бо ти знайшла ласку в Бога» (Лк. 1:30). Ангел, як Божий посланець, передає Непорочно зачатій Марії Божі слова. Можна собі уявити, як було стривожене Серце Марії. В цей же час диявол відчув, що його поразка близько, але він не може протидіяти цьому.

Кожний раз, коли говоримо «Богородице Діво, радуйся…», ми повторюємо ці ангельські слова, і Марія є поруч з нами. Вона не тільки вислуховує нашу молитву, а разом з нами молиться. І хто говорить, що вервиця – це не наша молитва, говорить не від Бога.

Коли ми відмовляємо вервицю під час страждань, недуги, хвороби, тим більше Мати Божа з нами, тим більше Вона нам допомагає, а ми, в свою чергу, допомагаємо своєю молитвою Марії. Ми не знаємо, скільки хворих по всьому світі тепер моляться, але знаємо, що ми є часткою цієї великої кількості людей, які моляться з Марією. В цьому і є сила Апостольства хворих, до якого ми належимо.

Під час подорожі додому

Ідучи з лікарні, я відчуваю велику втому. Не тому, що відправив Службу Божу, сповідав і уділяв інші святі Тайни хворим, але тому, що потрібно, згідно з обов'язком священика, поговорити з хворими часом навіть на буденні життєві теми, не кажучи вже про духовне життя. Найбільше відчуваю свою слабкість, бо не вмію пояснити їм велику любов Ісуса до людей, а особливо до одиноких, хворих і немічних. І це вимагає багато енергії, духовних сил і навіть фізичних. Скільки то треба терпеливості, щоб передати любов Ісуса цим нещасним хворим, які так мало чули про Ісуса, так мало з ним спілкувалися. Тут потрібно доброго прикладу особистого життя, коли хворі бачать безкорисність такого служіння.

Йдучи дорогою, відмовляю собі вервичку, а тут мене зустрічають свідки Єгови. Думаю собі: ось знову буде непотрібна суперечка. Це були старші, але у своїй справі досвідчені жінки. Вони знали, що я йду з лікарні, з уст людей знали мою там працю.

Я з упередженням піднімаю руку з вервицею гору і кажу:

– Я йду з Марією.

Вони, знаючи про що я буду говорити, бо я завжди їм розказую про Матір Божу, тут же мене перехопили і кажуть мені:

– Ми любимо Марію, ми дуже її любимо і поважаємо, адже вона – Мати Ісуса, але ми не молимося до Неї, бо тільки до Ісуса Христа можна молитися, так написано в Біблії.

І тут мені зачитують цитати.

Їхні слова «Ми любимо Марію» мене заспокоїли і наша розмова була мовою любові. Я пояснював, що молитва «Богородице Діво» є євангельською молитвою, що Марія постійно молиться за нас, і вони у своїй вірі можуть відмовляти «Ангельський привіт».

Вони не знали, що відповісти, але знали, що я можу закинути неправильний переклад Пісні Марії. «Ось бо від нині ублажатимуть мене всі роди» (Лк. 1:48).

Щоб применшити роль Марії, у їхньому Євангелії записано: «Від тепер усі покоління називатимуть мене щасливою». Тож вони мені говорять:

– У вас Євангеліє І. Хоменка, у інших – І. Огієнка, а у нас своє Євангеліє, тому не дивуйтесь – у кожного своє. Зате ми постійно читаємо Біблію. Вона нас надихає. Тепер війна, а наші вірні не беруть зброї до рук.

Я сказав їм, що мені подобається ця розмова, бо між нами немає суперечок, а щодо зброї кажу їм:

– Це дуже добре і дійсно по-Божому, тільки щоб всі люди всього світу не брали зброї у свої руки. На жаль, це не впливає на світ, що ви не берете зброї, бо вас одиниці, а вас захищають ті, які обороняють свій край від нападників і навіть віддають своє життя. Якби не вони, ми б не говорили між собою так спокійно.

Ми розходились приязно. Я їм побажав щасливого дня, а одна жінка говорить:

– Не думайте про нас щось поганого, якби ми ходили до вашої церкви, ми б вас не залишили. Коли ми ходили до своєї московської православної церкви, то ми там нічого не розуміли, та ще покрикували на нас: не так хрестимось, не так руки тримаємо і таке інше. Ми у своїй тоді церкві були чужими. Ось ми і пішли до свідків Єгови. Щасливенького вам дня і успіхів на майбутнє бажаємо.

Увечері я дякував Марії, Цариці вервиці, що зустрів людей, які шукають Бога, як заблукані овечки. І ця зустріч була для мене приємною. Подумав, що і за них треба молитися, щоб вони вийшли на добру християнську дорогу.

Пречиста Діва Марія запрошує молитися на Вервиці

Під час своїх об'явлень у Люрді, Фатімі, в Меджугор'ї Пречиста Діва Марія наголошує молитися на Вервиці.

Ось, як це було у Люрді вже при першому об'явленні 11 лютого 1858 року. Ніша печери і шипшиновий кущ очутилися в глибокому сяйві. З'явилась Діва, невимовно гарна і мила. Бернадета протерла свої очі і відкрила їх, а прекрасна Діва не зникає. Ця краса повністю опанувала нею. Вона дивилась на прекрасну Діву, хотіла з кишені витягнути вервицю, але не змогла, її рука стала важкою, ніби була паралізована.

В цю хвилину Діва підняла праву руку з вервицею з великими діамантами-перлами. Зробила знак хреста і з невимовною ласкавістю і доброю сказала дитині:

– Роби так, як я!

Тепер же Бернадета легко взяла вервицю і молилася «Богородице Діво…» Коли дівчина закінчила молитву, то прекрасна Діва пропустила поміж пальцем великим і вказівним одну перлу.

Під час всіх об'явлень, а їх було 18, Бернадета зустрічала Марію з Вервицею. Остання зустріч була 16 липня 1858 року. Була восьма година вечора. Після Служби Божої Бернадета зі своїми родичками підійшла до печери, яка була наполовину забита дошками, і клякнула, вийнявши вервичку. Всі зробили так само. Тільки почала Бернадета молитися як побачила з'явлення і заголосила:

– Ох, ох, є! Кланяється нам і усміхається до нас з-понад загорожі. Ніколи не бачила Її такою гарною.

Об'явлення тривало 15 хвилин. Через хвилину Бернадета не бачила ні ріки, ні загорожі, що закривала вхід до печери, тільки Діву на повний зріст. Останніми словами були: «Прощай!» або скоріше «До побачення! В щасливому майбутті».

Знову ж у Фатімі вже при першому з'явленні Пречиста Діва закликала дітей: «Моліться на вервиці кожний день, щоби випросити мир для світу і кінець війни».

На Балканах у 1981 році перед розпадом Югославії відбуваються у Меджугор'ї об'явлення Матері Божої. Біля самого підніжжя схилу гори видно величезний червоний Хрест, а вираз обличчя Діви був сумним і Вона вимовила: «Мир, мир, мир! Нехай буде мир між Господом і людиною, нехай мир повернеться!» (26.06.1981 р.).

Коли почались військові дії у Хорватії, а потім у Боснії, в посланні Мати Божа говорить: «Сатана є міцний і з усіх сил хоче зруйнувати мир, що походить від Бога» (25.10.1990 р.). «Моліться, бо сатана хоче зруйнувати мої плани миру» (25.12.1990 р.).

Марія у Меджугор'ї знову закликає молитися на вервиці: «Якщо маєте бажання, то прийміть Вервицю. Навіть сама собою Вервиця може творити чуда у світі та у нашому житті» (25.01.1991 р.).

Сьогодні українці переживають війну, яка проходить на Сході України. Хто може зупинити агресора?

Святий Іван-Павло, ставши Папою Римським, не розлучається з Вервичкою. Адже ж перед ним бетонна стіна комунізму. Комуністичний атеїзм вирішив планомірно знищувати віру, а найпер-

ше Католицьку Церкву. Папа закликає, де тільки приїздить, людей цієї країни: «Відкрийте Христові двері!»

Що це значить? Відомо: де присутній Христос, там немає місця дияволові. Звільняються народи Європи від диявольського витвору комунізму.

Крах комунізму не змінив суттєвого мислення політичних сил Росії, де все ще бродить ленінський дух комунізму, що є загрозою нової світової війни. Прощаючись з Україною, Папа Іван-Павло ІІ сказав: «Дякую тобі, Україно, що оборонила Європу невтомною та героїчною боротьбою проти загарбницьких орд» (Львів, 27.06.2001 р.) На сьогодні Україна знову зіштовхнулась з навалою зі Сходу. Де шукати допомогу?

Всі Папи Римські, а особливо у ХХ столітті, не були байдужими до України і молилися за неї. Папа Іван-Павло ІІ у Києві признається після того, як, приклонившись, поцілував українську землю: «Я довго очікував цього візиту й ревно молився, щоб він міг здійснитись. Нарешті з глибоким хвилюванням і радістю я зміг поцілувати улюблену землю України. Дякую Господеві за цей дар, яким Він мене сьогодні обдарував» (Київ, 23.06.2001 р.) За Україну молився і молиться Папа Бенедикт XVI, а також теперішній Папа Франциск.

Святий Іван-Павло ІІ завжди у важливих справах звертався за допомогою до хворих. Від імені Синоду Єпископів глава УГКЦ Верховний Архиєпископ Святослав запрошує всіх українців доброї волі, зокрема хворих, терплячих і страждаючих, до молитви та посту.

Дорогі хворі брати і сестри, постити можна відповідно до ваших можливостей. А молитися можна завжди і всюди, особливо на вервиці. Вервичку можна відмовляти всюди: вдома і у храмі; коли йдемо кудись пішки чи їдемо потягом, автобусом; коли стоїмо у черзі чи чекаємо транспорт на зупинці; як пасемо худобину на пасовищі чи працюємо на городі; серед людей і на самоті; будучи в радості чи в смутку.

Вервичка завжди повинна бути з нами з самого ранку до пізнього вечора, а коли йдемо на нічний відпочинок і лягаємо до свого ліжка, вона повинна бути поруч з нами як відповідна зброя проти диявола.

Для вас, хворих, Вервичка нагадуватиме присутність Пречистої Діви Марії, а Хрестик на Вервичці нагадуватиме, що Христос терпить з вами і страждає з вами. Ваші молитви допоможуть встановити мир на нашій Богом дарованій українській землі.

Нехай Вам, дорогі хворі, щастить у молитві протягом місяця жовтня, щоб ви разом з вірними всього світу, які перебувають в Апостольстві хворих, перед Пречистою Дівою Марією засвідчили, що ви є Її добрими дітьми і молитеся разом з Нею, незважаючи на свої немочі, недуги, страждання і терпіння. А якщо не зможете молитися через слабкість, повторяйте: «О Маріє, Мати Божа, поможи нам!» ■

Молитва за мир до святого Івана-Павла ІІ

Святий Отче Іване-Павле ІІ, Тебе Всемогутній Милосердний Бог як Папу Римського дарував Церкві і всьому світові. Ти як добрий Пастир засіяв своїм невтомним служінням для всіх народів, проголошуючи Добру Новину про безмежну любов Господа Бога до людей.

Дякую Тобі, святий Отче, що ти дав нам добрий приклад повної довіри до Божого Милосердя і Материнської опіки Пречистої Діви Марії, Пресвятої Богородиці. Дякуємо Тобі, що своїми молитвами причинився до звільнення багатьох народів Європи і світу від безбожного комуністичного тоталітаризму.

Просимо Тебе, святий Отче, разом з нашими мучениками за віру, яких Ти проголосив блаженними, молитися за мир і спокій у світі, а зокрема в Україні, за цілісність нашої держави, щоб припинилось кровопролиття серед наших громадян, а розділені сім`ї і родини могли знову поєднатися у братній любові.

Випроси, святий Отче, у нашого Спасителя Ісуса Христа і у нашої Заступниці Пресвятої Богородиці, щоб український народ, як і всі народи світу, жив у повній злагоді й любові, прославляючи святе ім`я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Святий Іване Павле ІІ, молися за нас!

ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ
Отця РОМАНА ХАРКОВА!

Дорога редакціє українського християнського часопису «МІСІОНАР». З Вашою допомогою хочемо подякувати Господу Богу, Пречистій Діві Марії та всім святим за їхню ласку, за те, що на нашій парафії сіл Млиниська та Смогів Жидачівського району Львівської області засіває знання правди, вчить нас Божого слова о. Роман Харків.

У Божій ласці, в святій любові дуже швидко минають дні людського життя. Ці дні бувають різними: у щасті, добрі та благодаті, гніві чи розчаруванні. А найкращі вони тоді, коли людська доброта не знає меж.

Надзвичайно важливою сьогодні є постать духовного наставника, котрий повинен спрямовувати у правильне русло людські наміри і діла. Добра порада і розрада, щирі слова духівника є тим лікарем, який рятує нас у шаленому вирі життя. Щирим духовним наставником, утішителем і порадником, зразком для наслідування для всіх жителів Млиниськ, Смогова та сусідніх сіл є наш отець Роман Харків.

Прихід о. Романа на парафію – це великий подарунок для наших односельчан. Парафіяни щасливі мати за свого духівника таку благородну людину. Кожне спілкування з отцем залишає глибокий слід у душі. Він вміє розрадити стражденного, вселити надію у зневіреного, навернути грішника. Змістовні і переконливі проповіді священика спасають не одну грішну душу.

Наш наставник є людиною кришталево чистої душі. Своїм особистим прикладом він надихає нас на богоугодне життя, а його простота і щирість – взірець для всіх нас. Всього, що зробив і робить наш отець, – не перелічити. У своїх молитвах він не забуває нікого: молиться за дітей, за немічних і хворих, за тих, хто далеко від свого дому, за нашу неньку Україну…

Наш душпастир добрий, терпеливий, з любов'ю і ласкою ставиться до своїх парафіян, а особливо до дітей, і всі відповідають йому взаємністю. Ми щиро вдячні Господу Богу за те, що дав нам такого священика, який докладає багато зусиль і знань, несучи Божу істину до наших сердець. І сьогодні, в день Вашого ювілею, бажаємо Вам, дорогий о. Романе, радості від духовної праці. Нехай промінь Господнього світла провадить Вас світлими стежинами Христового виноградника, де Ви гідно сієте зерна Божої правди. Нехай Господь благословить Вас здоров'ям, щастям на довгі благословенні літа! Радіємо сьогодні разом з Вами і засилаємо Вам, нашому душпастирю, найщиріші вітання з нагоди ювілею.

В цей прекрасний день прагнемо Вас привітати і від щирого серця сказати, що Великий дар Господь Вам зволив дати – Пастирем поставив між людьми. І владу дав, щоб нам гріхи прощати, нас всіх вчинити Божими дітьми. Ми вклоняємось Господу низько до ніг і просим уклінно, щоб Він Вас беріг! Від Бога – многих літ, у радості прожити… Низький уклін прийміть від нас, бо ми всі – Ваші діти. ■

Бібліотека-філія с. Млиниська,
читачі бібліотеки та всі жителі
сіл Млиниська та Смогів

ВІТАЄМО!
Отця РОМАНА УЛИЦЬКОГО

З великою повагою, шаною вірні церков міста Рава-Руська та села Рата, члени Апостольства молитви, Архибратства Матері Божої Неустанної помочі вітають отця-декана Рава-Руського деканату Романа Улицького з п'ятдесятиліттям, яке припадає 8 жовтня 2014 року Божого.

Нехай Слово, яке стало Тілом, поблагословить Ваші уста, щоб через Вашу проповідь ще більше людей горнулося до Найсолодшого Серця Христового. Нехай любов Святого Духа через Ваше служіння щедро переливається на всіх, хто потребує Вашої, отче, поради, молитви, допомоги.

На Ваше слово Спаситель з неба невидимо приходить на престіл і Тілом-Кров'ю наші душі кормить із Ваших рук у Літургії Святій. Із Ваших уст, отче Романе, Він нас навчає віри, любові, милосердя, Божої правди і чесного життя, у важких часах хоронить від зневіри, приводить всіх до вічного життя.

Тож нехай Господь Вам та Вашій родині щедро помагає, продовжить вік, примножить Своїх ласк. Нехай Господь Вам, отче Романе, з неба посилає миру в серці, милосердя, віри, надії, любові, здоров'я, кріпості, щастя, дарів та плодів Святого Духа сьогодні, завтра і завжди на многії роки!!!

ПОДЯКА ЛИНЕ ДО НЕБЕС

Через часопис «Місіонар» складаю подяку з цілого серця Отцю Небесному, Пресвятому Серцю Христовому, Непорочній Діві Марії, св. Юді-Тадею, св. Антонію Падевському за вислухані молитви, за отримані ласки для душі й тіла, за їхню опіку наді мною і моєю родиною.

Я закликаю всіх звертатися до цих святих зі щирими молитвами та із великою вірою, і ви будете вислухані!!!

«СЛАВА БОГУ, ЧЕСТЬ МАРІЇ, НАМ МИР!»

Люба Олива
м. Чікаго, США

Слава Ісусу Христу!

Через Ваш журнал хочу висловити подяку за всі отримані ласки для мене і моєї сім'ї.

Кутинська Юля,
м. Золочів, Львівська обл.

Слава Ісусу Христу!

Хочу подякувати за безмежну ласку Божу Господеві нашому Ісусу Христу, св. Юді-Тадею. З їх допомогою я змогла поступити на державну форму навчання. Хочу звернутись до всіх: моліться щиро, і ваша молитва буде вислухана. Ніколи не сумнівайтесь у святості й можливостях допомоги св. Юди-Тадея.

Автор анонімний

Слава Ісусу Христу!

Через часопис «Місіонар» складаю щиросердечну подяку Господу нашому і Пресвятій Богородиці за їх доброту і вислухані молитви та за всі ласки, які сходять з Неба.

Але особлива подяка св. Йосифу і нашому українському святому священномученикові Йосафату, бо дуже відчувається Його допомога у всіх потребах.

І тому при нагоді я раджу усім, хто має якісь проблеми: звертайтесь частіше до нашого святого Йосафата, і допомога не забариться.

А до всіх читачів звертаюся, щоб більше молилися до Бога і вірили, надіялися, любили Господа на віки вічні. Амінь.

З повагою
Анна,
м. Трускавець, Львівська обл.

■ Через часопис «Місіонар» складаю щиру подяку Господеві нашому, Пресвятій Богородиці, св. Анні, св. Йосипові, св. Юді-Тадею, св. о. Піо, св. Шарбелю, св. Спиридону, всім святим і ангелам за те, що вислухали мої молитви і допомогли знайти роботу моїм зятям, а також за всі отримані ласки для мене і моєї родини.

Мирослава,
с. Реклинець, Сокальський р-н, Львівська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Дорогий журнале «Місіонар», читаю Вас вже давно і часто звертаю увагу на рубрику «Подяка лине до небес».

Я хочу скласти щиру подяку через журнал Господу Богу, Матінці Божій, Ісусу Христу, св. Юді-Тадею, св. Миколаю Чудотворцю, св. Ангелу-Хоронителю та всім святим ангелам за вислухані молитви та отримані ласки для моєї родини і за їхню опіку.

Моліться і вірте: молитва допоможе. Віддаю Богові честь, поклін і славу.

Галина,
с. Млиниська, Жидачівський р-н, Львівська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Шановна редакціє, на сторінках журналу, який дуже мені подобається і який залюбки читаю, хочу скласти подяку Господу Богу за одержані ласки та постійні благодаті, які Бог-Отець зсилає на мене і на мою сім'ю. Дякую Тобі за все, Боже, дякую. Дякую Тобі, Пресвятая Богородице, що ведеш мене, що захороняєш мене. Дякую Ісусові, Сину Божому, який мене милує, зціляє, спасає та звільняє від усього поганого. Дякую всім святим: св. Антонію Падевському, св. Юді-Тадею, св. Філомені, св. Анні, св. Миколаю Чудотворцю, св. Івану Хрестителю та іншим святим, до яких я молюся.

Також вдячна Святому Духові та своєму Ангелу Хоронителю, які мене провадять та постійно зі мною, і прошу не відпускати мене від себе. Господи Боже, дякую Тобі за все!!! Боже, Ти знаєш, в якій я ситуації і чого потребую, все віддаю у Твої руки.

Маріє, рятуй мене й Україну!

З повагою
Леся Білоган,
м. Дрогобич, Львівська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Дорога редакціє «Місіонаря».

З Вашою допомогою складаю щиру подяку Господу нашому Ісусові Христові, Матері Божій, небесним заступникам, св. Юді-Тадею за отримані ласки.

Дякую їм, що допомогли нам у життєвих негараздах.

Іванна,
Самбірський р-н, Львівська обл.

■ Шановна редакціє часопису «Місіонар»!

Пишу Вам, тому що дала собі слово, що за отриману ласку напишу оголошення в часопис «Місіонар». У зв'язку з напруженою ситуацією в Україні вступна кампанія у вищі навчальні заклади цього року була вкрай важка і напружена. А у випадку з моєю донькою взагалі безнадійна.

Хочу висловити щиру подяку за вислухані молитви Митрополитові Андрею Шептицькому, Миколаю Чарнецькому, св. Юді-Тадею, св. Ріті, страждучій Матінці Божій – донька щасливо вступила до університету.

Іванів Олександра, м. Львів

УВАГА! ПРИЗИ!

Надсилайте свої правильні відповіді на адресу нашої редакції до 26.10.2014 та отримайте ПРИЗ!

КРОСВОРД

Підготувала Леся ШТИКАЛО

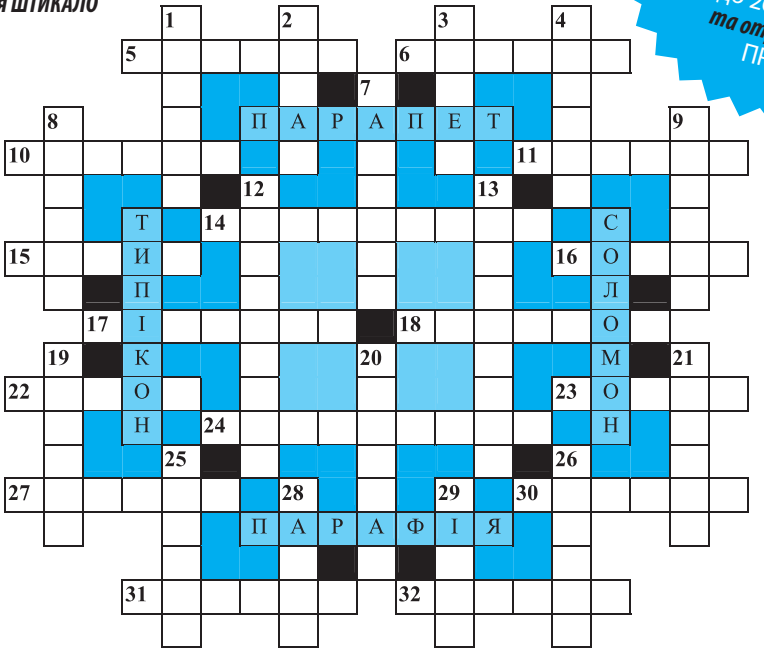

ГОРИЗОНТАЛЬНО: 5. Блаженний Віталій … – провідник Марійської Дружини у Жовкві, ігумен монастиря у Дрогобичі. 6. Видання, тираж. 10. Альфа і омега, початок і … . 11. … Непорочно Зачатої Пречистої Діви Марії 14 жовтня 1997 р. знову повернулась до Львова (сьогодні Марійська площа). 14. Салон, в якому фотографують. 15. А був … з Витсаїди, з міста Андрієвого та Петрового (Йо 1,44). 16. Мар'ян … – автор книги «Життя, віддане Богові» про преосвященного Павла Гойдича. 17. Штат у центральній частині США. 18. … – Цар родини. 22. Парафіяльний священик. 23. … Сладкоспівець. 24. Автор пісень «Царице наша», «Цілого світа» – отець Йосип … . 27. Під Твій … святий, Діво Свята, прийми дітей своїх, о Всеблага Маріє. 30. Пропозиція, вказівка, як діяти в яких-небудь обставинах, допомога добрим словом у скруті. 31. Село в Жовківському районі Львівської області, де є чудотворні ікони Матері Божої і святого Миколая. 32. Святі мученики … і Вакх.

ВЕРТИКАЛЬНО: 1. Ти … всього світу, Ти Владичиця землі, Покровительниця грішних і Заступниця в житті. 2. «Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя» – … Шевченко. 3. Святий Юда-. . ., до якого найчастіше звертаються люди з молитвами та просьбами. 4. Африканська монахиня, котру Папа Іван Павло II канонізував у жовтні 2000 року. 7. Любов'ю чистою палай до Серця Божого всегда, до Нього все ти прибігай, чи . . ., щастя чи біда. 8. Той, хто приносить якусь звістку. 9. Стираємо зневір тавро – хтось, може, і не хоче, але шумить …-Дніпро: Уклін, Святіший Отче! (Петро Шкраб'юк «Уклін, Святіший Отче!»). 12. Монастирський прислужник, який готується стати ченцем. 13. Людина, яка з релігійних міркувань позбавляє себе життєвих благ; аскет. 19. Загальноприйнятий або визнаний зразок; трафарет. 20. Кондитерський виріб у вигляді цукерки, плитки. 21. Держава у Північній Америці. 25. Беззаперечна готовність виконувати чужі накази, розпорядження, вимоги. 26. Ти Цар царів і Господь світа, Тобі людство данину шле, з всесвітом враз земля і море у стіп Твоїх … кладе (з пісні «Царюй між нами»). 28. Відома книга Л. Гонзаги да Фонсеки «Фатіма. … говорить до людей світу». 29. Дрібні намистинки зі скла, які використовують для вишивання, декорації.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ЛІТЕРА «З»», ОПУБЛІКОВАНИЙ У ЧИСЛІ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2014 РОКУ:

ГОРИЗОНТАЛЬНО: 5.Заклад. 6.Закхей. 9.Захід. 10.Зошит. 11. «Зернятко». 14.Золотар. 15.«Заграва». 18.Золочів. 19.Знавець. 23.Зореслав. 25.Замет. 26.Заряд. 27.Знання. 28.Знімок.

ВЕРТИКАЛЬНО: 1.Завіт. 2.Загреб. 3.Затока. 4.Зенон. 7.Забіла. 8.Зигзаг. 12.«Заповіт». 13.Заглина. 16.Злидар. 17.Земляк. 20.Зоряна. 21.Заміна. 22.Зерно. 24.Замок.

Рецепт доброго християнина

СКЛАДНИКИ:

1 скл. щирих думок	1 скл. добрих справ	1 скл. турбот про інших	3 скл. прощення	5 скл. любові

ПРИГОТУВАННЯ:

Все це гарно вимішати, додати 1 частину віри,
1 частину терпеливості, 1 частину відваги і прощення
та співчуття до інших. Приправити однією міркою доброго настрою,
дрібкою радості і невеликою кількістю гумору.
До всієї цієї маси додати 4 великі чаші молитви.
Перелити це все в посудину любові, і хай ця суміш постоїть,
щоб вирости до висот християнського життя.
Все це викласти у звичайну форму життя і заварити
на вогні сяючої радості й людської доброти.
Прикрасити усмішкою!

Вікно – очі будівлі.
Зробіть Ваш погляд на світ яскравішим!

Установлення вітражів будь-яких розмірів у храмах, каплицях, будинках. Виконуємо всі види робіт: проектування, виготовлення, встановлення вітражів у герметичні склопакети та конструкції ПВХ, алюмінію.

Звертайтесь за тел.:
067-307-13-39, 093-006-1-007